

**MEĐUSEKTORSKA SURADNJA U INTEGRACIJI OSOBA
KOJIMA JE ODOBRENA MEĐUNARODNA ZAŠTITA**

MEĐUSEKTORSKA SURADNJA U INTEGRACIJI OSOBA KOJIMA JE ODOBRENA MEĐUNARODNA ZAŠTITA

IZDAVAČ: Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske

ZA IZDAVAČA: Alen Tahiri, univ. spec. pol.

GODINA IZDANJA: 2021.

AUTORI: izv.prof.dr.sc. Goranka Lalić Novak i doc.dr.sc. Teo Giljević, za Hrvatski pravni centar

LEKTURA: Ad Hoc Centar za poduke i prevoditeljstvo d.o.o.

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIPREMA ZA TISAK: CIPMANN d.o.o.

TISAK: Kerschoffset d.o.o.

NAKLADA: 350 primjeraka

CIP zapis je dostupan u računalnom katalogu Nacionalne i sveučilišne knjižnice u Zagrebu pod brojem 001112277.

ISBN: 978-953-7870-31-7

Projekt je sufinancirala Europska unija iz Fonda za azil, migracije i integraciju.

Sadržaj publikacije isključiva je odgovornost Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske.

Stavovi i mišljenja izneseni u ovom priručniku autorska su stajališta i ne odražavaju stavove Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske, kao ni stavove institucija u kojima su autorica zaposlene.

ZA VIŠE INFORMACIJA:

Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske
Mesnička 23, 10 000 Zagreb
TEL: +385 (1) 4569 358
E-MAIL: ured@uljppnm.vlada.hr

SADRŽAJ

UVOD	6	BLOK 4 Uloga organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita	40
METODOLOGIJA OBRAZOVNOG MODELA	10	MODUL II Razvoj i jačanje međusektorske suradnje u jedinicama lokalne samouprave	44
CILJEVI	11	OPIS	45
OČEKIVANI REZULTATI	11	OČEKIVANI ISHODI	45
TEHNIKE RADA	12	BLOK 1 Međusektorska suradnja i interorganizacijska koordinacija u pružanju integracijskih politika	46
MODUL I Zaštita prava i osnaživanje osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita	14	BLOK 2 Vertikalna suradnja i koordinacija pružanja integracijskih politika	50
OPIS	15	BLOK 3 Horizontalna suradnja i koordinacija u pružanju integracijskih politika	54
OČEKIVANI ISHODI	15	BLOK 4 Suradnja javnog, civilnog i neprofitnog sektora u pružanju integracijskih politika	58
BLOK 1 Pravni i institucionalni aspekti integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u Republici Hrvatskoj	16	LITERATURA	61
BLOK 2 Specifičnosti integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u Republici Hrvatskoj	19		
GRUPA 1 Zdravstvena zaštita	20		
GRUPA 2 Obrazovanje	24		
GRUPA 3 Socijalni rad	28		
GRUPA 4 Zapošljavanje	33		
BLOK 3 Suzbijanje diskriminacije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita	38		

Integracija je višedimenzionalni proces prihvaćanja i uključivanja migranata i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u društvu, koji u pravilu uključuje barem sljedeće dimenzije: pravno-političku, društveno-ekonomsku i kulturno-religijsku.

Pravno-politička dimenzija integracije uključuje različita politička i statusna prava poput boravka, spajanja obitelji, političkog sudjelovanja (formalnog i neformalnog) te stjecanja državljanstva, kao i mogućnosti političke participacije.

Društveno-ekonomska dimenzija integracije usmjerena je na položaj osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita na tržištu rada, uključujući pravo na rad te pristup socijalnim i drugim pravima poput zdravstvene zaštite, obrazovanja i stanovanja.

Kulturno-religijska dimenzija tiče se uključivanja kulturnih i religijskih prava osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita te posebno njihove percepcije i prakticiranja različitosti u kulturnom, etničkom i vjerskom pogledu u društvu države primateljice.

Osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita integriraju se u društvo države primateljice prvenstveno na lokalnoj razini, gdje se i provode i testiraju nacionalne politike. Uspjeh ili neuspjeh takvih politika vidljiv je u društvenim službama u lokalnim zajednicama (školama, zdravstvenim i socijalnim ustanovama itd.), odnosno tamo gdje osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita žive.

U Republici Hrvatskoj politika integracije razvija se primarno na nacionalnoj razini vlasti, a tek su nedavno pojedine lokalne jedinice počele razvijati lokalne mjere kao potporu nacionalnoj politici integracije. Nedavno istraživanje pokazalo je da su najveći izazovi u lokalnoj integraciji u RH iz perspektive lokalnih jedinica

- 1 – nepostojanje baze podataka o mjerama integracije i nemogućnost predviđanja broja useljenika,
- 2 – nepostojanje strateškog pristupa integraciji na lokalnoj razini,
- 3 – oslanjanje na centralnu državu bez obzira na ustavnu garanciju lokalne autonomije,
- 4 – birokratski pristup useljenicima jer dostupne javne usluge nisu prilagođene njihovim potrebama, što integraciju čini manje učinkovitom.¹

Uzimajući u obzir navedeno, potrebno je osnažiti kapacitete lokalne samouprave za integraciju državljana trećih zemalja i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita.

Radi jačanja kapaciteta jedinica lokalne samouprave za integraciju državljana trećih zemalja i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita potrebno je podići razinu znanja i vještina različitih aktera na lokalnoj razini (javnih službenika i predstavnika lokalnih organizacija civilnog društva) o temama povezanim s integracijom osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita te ih osnaživati za suradnju između različitih upravnih resora koji su važni u procesu integracije na lokalnoj razini i s organizacijama civilnog društva koje pružaju potporu osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Podizanje kapaciteta važno je kako u lokalnim jedinicama koje već imaju određeno iskustvo sa zbrinjavanjem osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, tako i u onima u kojima će se takve osobe smještati u predstojećem razdoblju.

Edukacija je namijenjena javnim službenicima (predstavnicima županijskih koordinacija za ljudska prava i koordinatori za integraciju na lokalnoj razini, psiholozi, socijalni radnici i socijalni pedagozi u predškolskom i školskom odgoju i obrazovanju te u zdravstvenim organizacijama i centrima za socijalnu skrb, učitelji i odgajatelji u predškolskom i školskom odgoju i obrazovanju, djelatnici zavoda za zapošljavanje, liječnici obiteljske i opće medicine, zaposlenici domova zdravlja) i predstavnicima organizacija civilnog društva iz jedinica lokalne samouprave. Edukacija će se provoditi u tri edukacijske grupe podijeljene po regijama Republike Hrvatske, za okvirno 286 polaznika (okvirno 95 polaznika po regiji, ravnomjerno raspoređenih prema područjima koja edukacija obuhvaća). Svaka grupa proći će 32 sata edukacije raspoređena u četiri dana, odnosno dvije dvodnevne radionice.

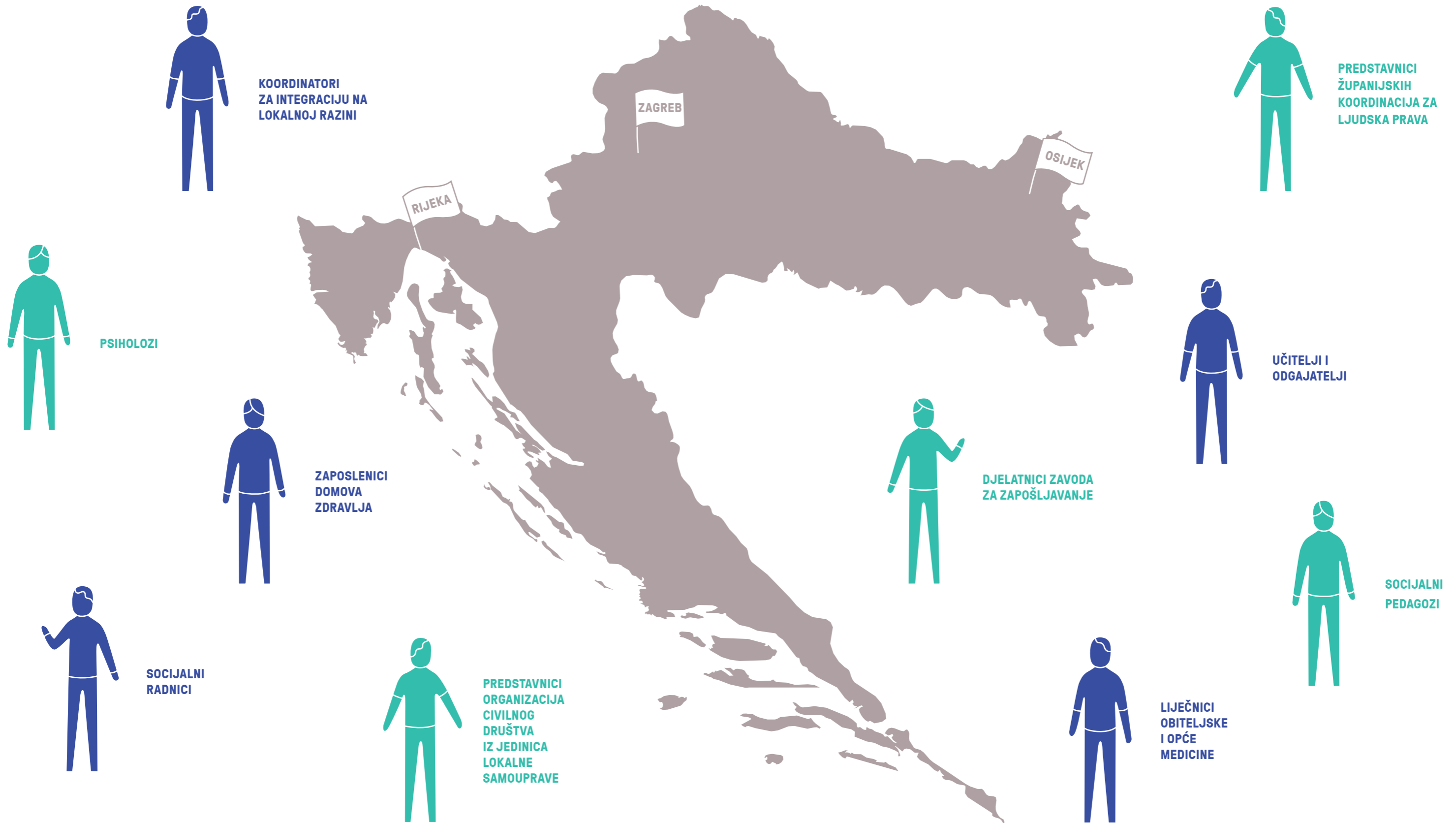
Obrazovni model edukacije uključuje dva tematska područja (modula):

MODUL I – 16 sati   Zaštita prava i osnaživanje osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, primijenjeno u područjima socijalnog rada, obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite te uloga organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave u integraciji.

MODUL II – 16 sati   Razvoj i jačanje međusektorske suradnje u jedinicama lokalne samouprave.

Na temelju navedenih tema modula i ciljane skupine, u osmišljavanju obrazovnog modela i odabiru odgovarajućih metoda edukacije uzeta su u obzir dosadašnja saznanja i iskustva u provedbi neformalnih oblika učenja o integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, sektorska raznolikost polaznika, predviđeno vrijeme i dostupan prostor za organizaciju edukacije.

¹ Giljević i Lalić Novak, 2020.

METODOLOGIJA OBRAZOVNOG MODELA

S obzirom na cilj i svrhu edukacije, u obrazovnom modelu koristi se metodologija koja se temelji na rješavanju problema, odnosno kojom se polaznike edukacije potiče na promišljanje pitanja povezanih s temom integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom koja odražavaju složene situacije iz prakse. Na takav način, putem učenja koje se temelji na rješavanju problema, polaznici edukacije zauzimaju aktivan pristup edukacijskom procesu. To je posebno važno kad se uzmu u obzir temeljne postavke neformalnog učenja odraslih u obliku osposobljavanja i daljnjeg usavršavanja, koje ukazuju na to da su odrasle osobe najzainteresiranije za teme koje imaju neposrednu važnost za njihov posao, a njihovo učenje treba biti usmjerenije na problem nego na sadržaj.

CILJEVI

- CILJ 1** Ojačati kompetencije javnih službenika i predstavnika organizacija civilnog društva u odabranim područjima integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom (socijalni rad, obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvena zaštita).
- CILJ 2** Povećati razumijevanje uloga organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave u integraciji.
- CILJ 3** Unaprijediti međusektorsku suradnju službi i organizacija civilnog društva u jedinicama lokalne samouprave.
- CILJ 4** Osnažiti javne službenike i predstavnike organizacija civilnog društva za međuresornu suradnju u području integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u jedinicama lokalne samouprave.

OČEKIVANI REZULTATI

- REZULTAT 1** Polaznici edukacije unaprijedili su poznavanje pravnog i institucionalnog okvira za integraciju osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom.
- REZULTAT 2** Polaznici edukacije povećali su znanja i vještine potrebne za rad s osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom tijekom njihove integracije na lokalnoj razini u sektoru u kojem djeluju.
- REZULTAT 3** Polaznici edukacije stekli su saznanja o izazovima u integraciji osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom s aspekta različitih sektora.
- REZULTAT 4** Polaznici edukacije stekli su zajedničko radno iskustvo, što će olakšati koordinaciju i zajednički rad u provedbi integracijskih mjera.
- REZULTAT 5** Polaznici edukacije usvojili su znanja o različitim modalitetima suradnje u integraciji osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom i njihovoj primjeni u konkretnim situacijama.
- REZULTAT 6** Polaznici edukacije podigli su svijest o potrebi međusektorske suradnje u integraciji osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom.

TEHNIKE RADA

Modul I podrazumijeva grupni rad prema područjima koja edukacija obuhvaća (socijalni rad, obrazovanje, zapošljavanje, zdravstvena zaštita, organizacije civilnog društva i predstavnici jedinica lokalne samouprave), a modul II podrazumijeva skupni rad svih sudionika u kombinaciji s grupnim radom. Tehnike rada na edukaciji uključuju predavanja, raspravu, rad na slučajevima, igranje uloga, oluju mozгова i provjeru znanja.

PREDAVANJA

Predavanja služe za upućivanje polaznika u odabranu temu na strukturiran i cjelovit način, a najčešće se primjenjuju ako polaznici edukacije nemaju dovoljno znanja o sadržajima koje trebaju naučiti. Na predavanjima će se polaznicima dati okvir o temama edukacije, objasniti i pojasniti određene koncepte te ih potaknuti na daljnje promišljanje, raspravu i upite za pojašnjenje. Predavanja su prikladna kao tehnika rada na edukacijama jer se mogu koristiti u većim skupinama polaznika. Uzimajući u obzir kategorije polaznika edukacije, predavanja će biti kraća (30 minuta) i prilagođena praktičarima. Predavanja će biti opremljena sredstvima za bolje praćenje teme (PowerPoint prezentacija).

RASPRAVA

Rasprava omogućuje postavljanje pitanja i pojašnjavanje određenih koncepata koji su navedeni na predavanju, ali i iznošenje problema s kojima se polaznici edukacije susreću u svakodnevnom radu. U raspravi će polaznici edukacije biti pozvani da slobodno iznose svoja pitanja i tvrdnje u vezi sa sadržajem predavanja. Ona potiče interes i aktivnost polaznika i pogodna je tehnika za otvaranje dijaloga s predavačima i kolegama.

RAD NA SLUČAJEVIMA IZ PRAKSE

Rad na slučajevima iz prakse kao oblik grupnog rada omogućuje primjenu znanja u praksi i jača vještine polaznika. Uključuje uvod u vježbu, u kojem će voditelj/suvoditelj predstaviti temu vježbi i zadati zadatak, raspravu u manjim skupinama, plenarno izvještavanje i zajedničku vođenu raspravu.

IGRANJE ULOGA

Igranje uloga kao oblik grupnog rada tehnika je koja od polaznika traži glumljenje određene situacije iz prakse na temelju koje se vježbaju novi oblici postupanja primjenjivi u radu s osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom, a polaznici se pripremaju za buduće situacije.

OLUJA MOZGOVA

Oluja mozgovog postupak je koji se koristi za pronalaženje rješenja određenoga problema, načina postizanja nekoga cilja ili za razumijevanje problema u radu s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Sastoji se od iznošenja ideja i rješenja tijekom grupne rasprave.

PROVJERA ZNANJA

Provjera stečenog znanja putem kratkog testa provest će se na kraju svakog modula.

MODUL I

Zaštita prava i osnaživanje osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

OPIS

Modul I usmjeren je na jačanje kompetencija javnih službenika i predstavnika organizacija civilnog društva u zaštiti prava i osnaživanju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, primijenjeno u područjima socijalnog rada, obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite te uloga organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave u integraciji.

Modul I podijeljen je u četiri bloka:

BLOK 1 usmjeren je na razjašnjavanje temeljnih pojmova povezanih s migracijama, međunarodnom zaštitom i integracijom osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita na lokalnoj razini.

BLOK 2 razjašnjava specifičnosti integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u područjima socijalnog rada, obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite.

BLOK 3 bavi se temom suzbijanja diskriminacije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita.

BLOK 4 usmjeren je na definiranje i razjašnjavanje uloge organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita.

OČEKIVANI ISHODI

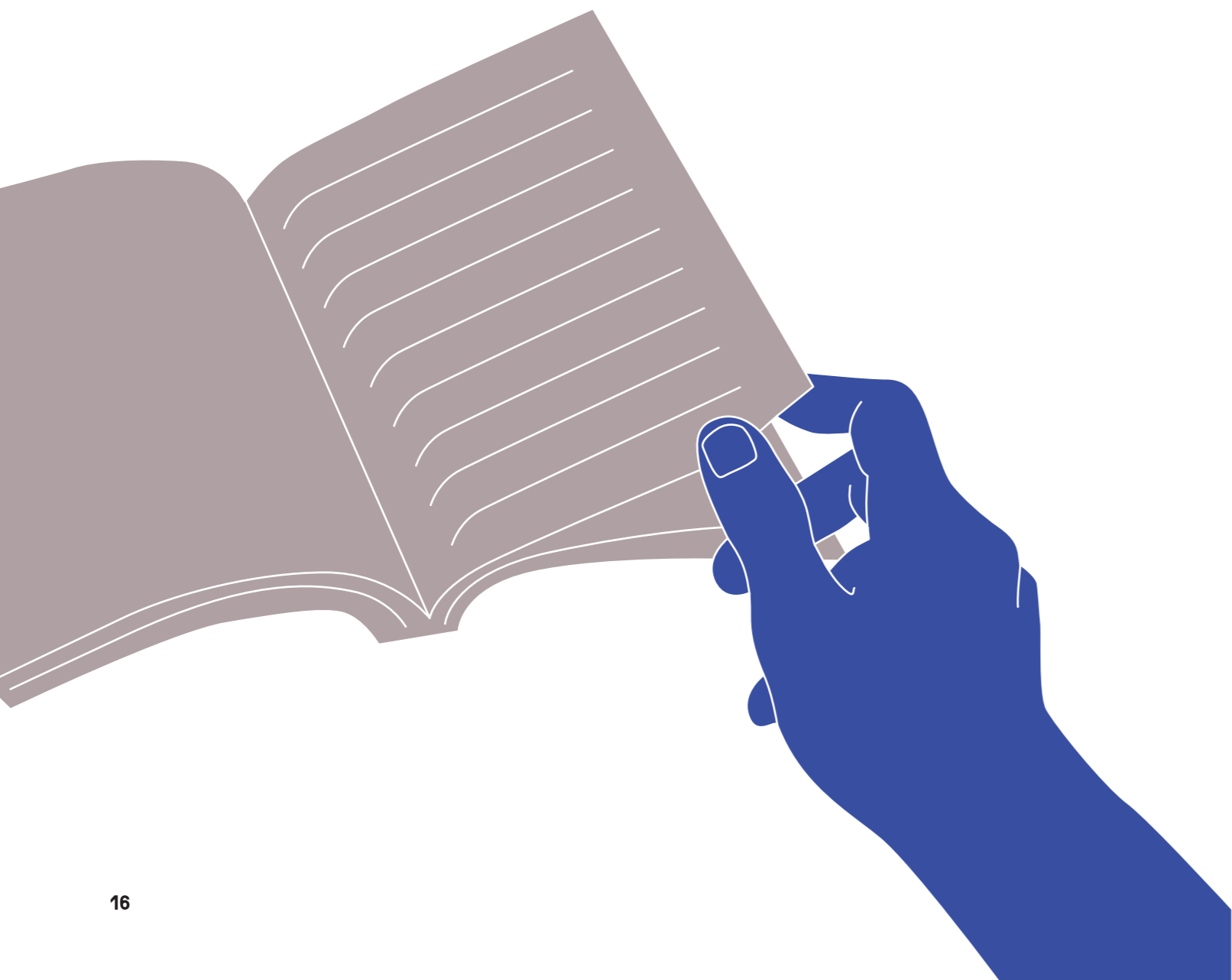
Nakon provedene edukacije polaznici će biti u stanju:

- objasniti pravne i institucionalne aspekte integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u Republici Hrvatskoj
- razlikovati specifičnosti integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u područjima socijalnog rada, obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite
- prepoznati moguće izazove u integraciji osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u lokalnoj zajednici i pojedinim sektorima
- primijeniti stečena znanja u neposrednom radu s osobama s odobrenom međunarodnom zaštitom.

BLOK 1

Pravni i institucionalni aspekti integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u Republici Hrvatskoj

UVOD U EDUKACIJU 15 min

Pozdravne riječi, predstavljanje programa i izlagača

PREDAVANJE 1 45 min

Općenito o integraciji

Na predavanju 1 polaznicima se razjašnjavaju pojam integracije, njezine dimenzije, sadržaj i izazovi, posebno na lokalnoj razini. Potrebno je definirati različite tipove migracija, različite kategorije migranata, njihov pravni položaj i posljedice migracijskih kretanja za zemlju prihvata i tranzita. Posebno se objašnjavaju uvjeti za dobivanje međunarodne zaštite kako bi se napravila distinkcija između migranata i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita.

Integracija se definira kao proces sudjelovanja imigranata i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u temeljnim strukturnim područjima društva države primateljice i njihova identifikacija s tim društvom. U tom je smislu integracija dvosmjernan proces. Integracija s jedne strane stvara obveze na strani društva države primateljice, koja mora osigurati formalna prava osobi i koja će joj omogućiti sudjelovanje u gospodarskom, kulturnom, socijalnom i općedruštvenom životu zajednice. S druge strane, integracija označava i osobnu prilagodbu standardima i vrijednostima društva države primateljice, a da se osoba ne odrekne vlastitog kulturnog identiteta, uz aktivno sudjelovanje u procesu integracije. U tom smislu, uspješna integracija ovisi o dvama osnovnim uvjetima: spremnost za integraciju na strani migranata i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, ali i spremnost na prihvaćanje stranaca među domaćom populacijom. Predavač koristi PPT prezentaciju tijekom predavanja, a u izlaganju koristi primjere kako bi ključne koncepte približio polaznicima edukacije.

VJEŽBA 1 15 min

Prepoznavanje različitih tipova migranata

Tijekom predavanja izvodi se zajednička vježba 1, u kojoj će polaznici na temelju nekoliko slučajeva pokazati prepoznaju li različite kategorije migranata i posebnost položaja osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Vježba se izvodi plenarno.

 RASPRAVA 1 30 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

 VJEŽBA 2 60 min

Oluja mozgova u manjim grupama

Nakon rasprave polaznici se dijele u nekoliko grupa (mješovite grupe, sudionici iz različitih sektora). U okviru svake grupe izvodi se vježba 2, oluja mozgova, tijekom koje polaznici razmjenjuju ideje i razmišljanja o tome što integracija obuhvaća i koje su pretpostavke za uspješnu integraciju izbjeglica na lokalnoj razini.

 RASPRAVA 2 30 min

Prezentacija ideja i razmišljanja u grupama

Nakon rada u manjim grupama plenarno se raspravlja o zaključcima i idejama prezentiranim tijekom grupnog rada.

BLOK 2

Specifičnosti integracije osoba s odobrenom međunarodnom zaštitom u pojedinim sektorima

ZDRAVSTVENA ZAŠTITA

OBRAZOVANJE

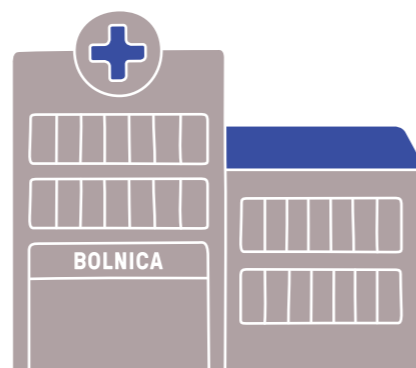
SOCIJALNI RAD

ZAPOŠLJAVANJE

GRUPA 1

Zdravstvena zaštita

PREDAVANJE 1

30 min

Pregled standarda i zakonodavnog okvira prava na zdravstvenu zaštitu osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Predavanje 1 uključuje pregled standarda i zakonodavnog okvira prava na zdravstvenu zaštitu osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Zdravlje se definira kao stanje potpunog tjelesnog, duševnog i socijalnog blagostanja; ono je jedno od temeljnih ljudskih prava i ne bi smjelo ovisiti o rasi, vjeri, političkom opredjeljenju, ekonomskim i socijalnim uvjetima. Pravo na zdravlje ugrađeno je u brojne međunarodne dokumente. Govoreći o pravu na zdravlje, treba naglasiti i obvezu u jednakosti pristupa zdravstvenoj skrbi i zdravstvenim uslugama. Države imaju obvezu omogućiti potrebno zdravstveno osiguranje i pristup zdravstvenim ustanovama osobama koje nemaju dovoljno sredstava, kako bi se spriječila bilo kakva diskriminacija na zabranjenim osnovama u pružanju zdravstvene zaštite i zdravstvenih usluga. U Republici Hrvatskoj osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita i članovi njihovih obitelji ostvaruju pravo na zdravstvenu zaštitu u istom opsegu kao osigurane osobe iz obveznoga zdravstvenog osiguranja.

RASPRAVA 1

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

VJEŽBA 1

45 min

Oluja mozгова – izazovi u pružanju zdravstvenih usluga na lokalnoj razini

U vježbi 1 izvodi se oluja mozgov, tijekom koje polaznici razmjenjuju ideje i razmišljanja o izazovima s kojima bi se mogli susresti u radu s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita i o kapacitetima za pružanje zdravstvene skrbi na lokalnoj razini. Polaznici rade u manjim grupama, u kojima raspravljaju o pitanjima koja voditelj vježbe priprema unaprijed i dijeli polaznicima. Nakon rasprave u manjim grupama plenarno se raspravlja o zaključcima svake grupe.

PREDAVANJE 2

30 min

Specifičnosti rada s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita

Predavanje 2 usmjereno je na specifičnosti rada s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Budući da se sredstva za njihovu zdravstvenu zaštitu osiguravaju u Državnom proračunu, odnosno takve osobe nisu osiguranici Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, zdravstveni djelatnici često nisu upoznati sa zakonima i procedurama pa ne znaju kako evidentirati i naplatiti zdravstvene usluge. Osim toga, čest je problem i nepoznavanje jezika, zbog čega dolazi do problema u sporazumijevanju liječnika i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Nadalje, radi se o specifičnoj kategoriji osoba koje su često slabijeg socioekonomskog statusa, ne poznaju hrvatski zdravstveni sustav ni svoja prava u okviru zdravstvene zaštite, a ponekad imaju i nerealna očekivanja. Dodatni izazov može predstavljati i prethodna traumatizacija zbog proganjanja ili zbog migracijskog puta do dolaska u RH. Predavanjem su obuhvaćeni relevantni čimbenici važni za uspostavu prvog kontakta i vođenje razgovora s ranjivim skupinama. Prikazuju se načini izbjegavanja sekundarne traumatizacije i drugih štetnih posljedica koje razgovor može potaknuti kod takvih osoba te se razmatra uloga jezičnih posrednika koji se uključuju tijekom razgovora, kao i važnost njihova profesionalizma.

VJEŽBA 2

60 min

Igra uloga – prvi kontakt i komunikacija s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita

Nakon predavanja slijedi vježba 2 u obliku igre uloga na temu prvog kontakta i komunikacije s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Od polaznika se traži da unutar grupe izaberu svojeg partnera s kojim će vježbati uspostavu kontakta i razgovora. Svaki polaznik stavlja se naizmjenice u ulogu zdravstvenog radnika i osobe kojoj je odobrena međunarodna zaštita. Nakon toga slijedi zajednički razgovor o iskustvima polaznika u svakoj od uloga.

RASPRAVA 2

15 min

Osvrt na vježbu 2

PREDAVANJE 3

30 min

Prihvata i integracija osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u lokalnu zajednicu s aspekta zdravstvene zaštite

Na predavanju 3 izlaže se tema prihvata i integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u lokalnu zajednicu s aspekta zdravstvene zaštite. Analiziraju se specifičnosti pružanja zdravstvene zaštite neposredno nakon doseljavanja osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita i članova njihovih obitelji u lokalnu zajednicu. Često se radi o osobama koje dolaze neposredno nakon preseljenja iz Turske i o višečlanim obiteljima s vrlo različitim zdravstvenim stanjima i problemima, koji vrlo malo znaju o RH, a posebno o sustavu zdravstvene zaštite. Drugi dio predavanja odnosi se na možebitne specifičnosti pružanja zdravstvene zaštite nakon prvog prihvata osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, a uključuje i pitanja edukacije o zdravlju.

RASPRAVA 3

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 3, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

VJEŽBA 3

45 min

Rad na slučajevima iz prakse – pristup zdravstvenim uslugama i ranjive skupine osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

U vježbi 3 polaznici u manjim grupama rade na rješavanju hipotetskih slučajeva u kojima moraju pronaći rješenje za opisani problem pružanja zdravstvene zaštite pojedinim kategorijama ranjivih skupina među osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita i članovima njihovih obitelji (primjerice, žrtve obiteljskog nasilja podrijetlom iz specifičnih kulturnih tradicija, žrtve mučenja ili nečovječnog postupanja, žrtve seksualnog nasilja itd.). U plenarnom dijelu svaka grupa izvještava o svom rješenju hipotetskih slučajeva.

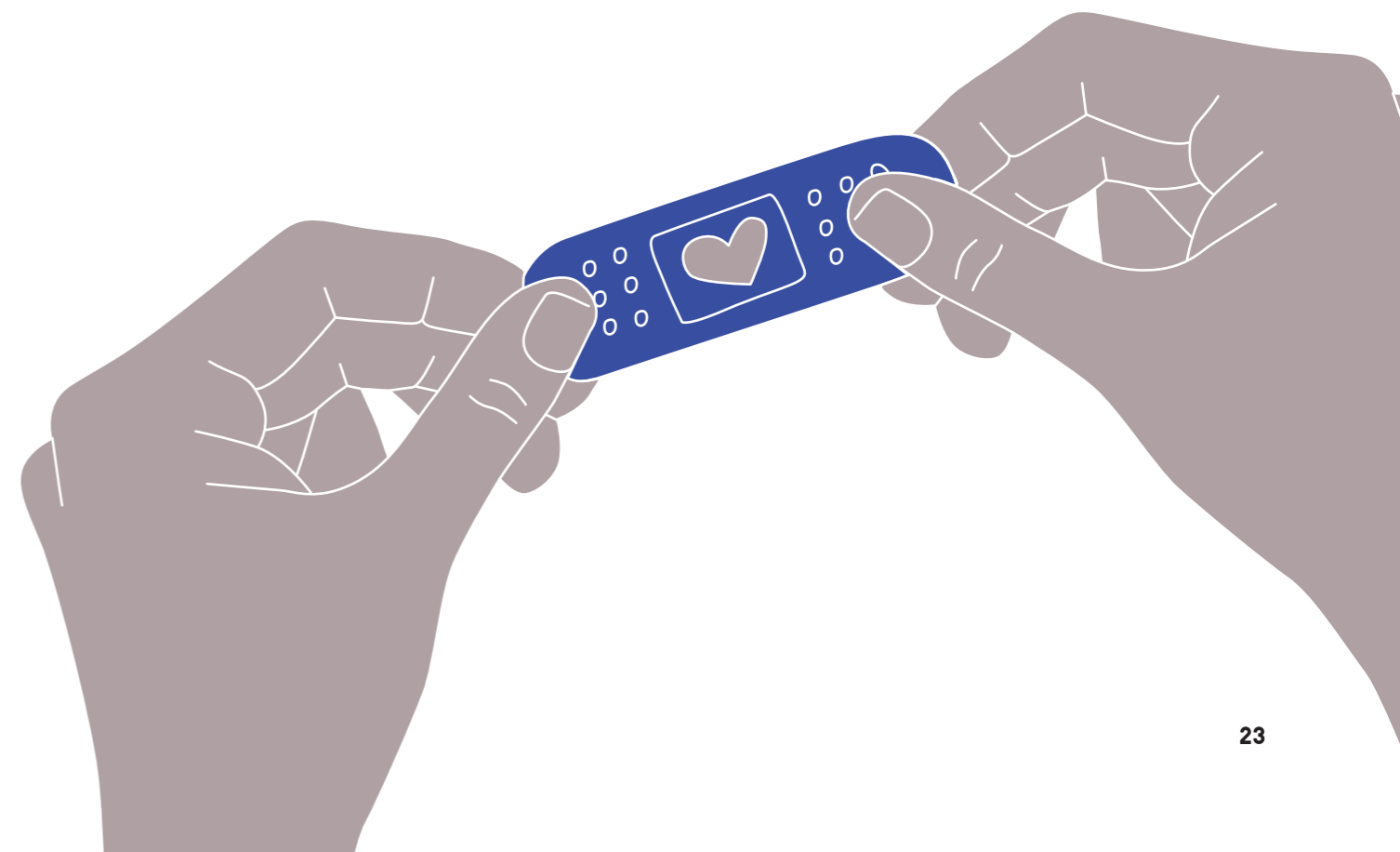

RASPRAVA 4

15 min

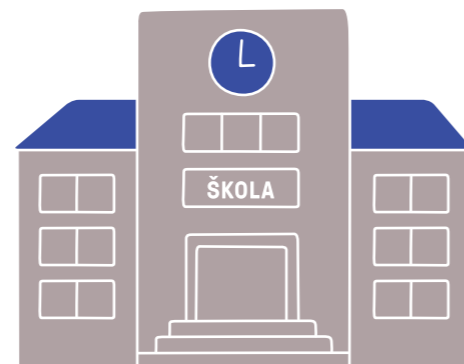
Rekapitulacija i zaključci

Na početku rasprave 4 izlagač kratko rekapitulira sve teme predstavljene u okviru grupe 1 i ostavlja prostor za zaključne komentare i preporuke polaznika edukacije.

GRUPA 2

Obrazovanje

VIDEO 1

5 min

UNICEF Hrvatska – Uključivanje djece izbjeglica u školu

Na početku predavanja polaznicima se prikazuje video UNICEF-a o uključivanju djece izbjeglica u školu (<https://www.youtube.com/watch?v=AeneKoGinKI&t=42s>), koji bi polaznike trebao potaknuti na razumijevanje iskustava djece izbjeglica u obrazovnom procesu. Izlagač potom polaznike potiče da iznesu svoje stavove o važnosti obrazovanja za uspješnu integraciju u društvo.

PREDAVANJE 1

20 min

Uloga obrazovanja u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Tema predavanja 1 važnost je obrazovanja u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u društvu. Djeca migrantskog podrijetla, uključujući i ona sa statusom međunarodne zaštite, često imaju poteškoća s prilagođavanjem novom okruženju za obrazovanje i učenje. Stoga je potrebno uložiti dodatne napore u što bržu integraciju novopristiglih osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita i njihove djece u obrazovne strukture na lokalnoj razini, u sprječavanje ostvarivanja slabijih rezultata među tom djecom u odnosu na domicilno stanovništvo te u sprječavanje društvene isključenosti i poticanje međukulturnog dijaloga među djecom u razredima i školama na svim razinama obrazovanja, od predškolskog do visokoškolskog obrazovanja.

Na predavanju se prikazuju i komparativni modeli uključivanja djece izbjeglica u nastavu u nekim europskim državama. Uza samo uključivanje u obrazovni sustav, posebno treba voditi računa o jezičnoj procjeni i dodatnom učenju hrvatskog jezika te o procjeni prethodnog školovanja i priznavanju stečenih kvalifikacija tih kategorija osoba. U pravilu se radi o djeci koja imaju ograničeno i isprekidano obrazovno iskustvo i jezičnu barijeru, zbog čega je u nekim slučajevima potrebno u određenoj mjeri prilagoditi nastavne

metode. Prema relevantnim propisima RH, škole su dužne pružiti posebnu pomoć djeci koja imaju pravo na školovanje u Republici Hrvatskoj, a ne znaju ili nedostatan poznaju hrvatski jezik.

VIDEO 2

5 min

UNICEF Hrvatska – Pomoć u učenju za djecu izbjeglice

Na kraju predavanja polaznicima se prikazuje video UNICEF-a o važnosti pružanja podrške u učenju za djecu izbjeglice (<https://www.youtube.com/watch?v=uJCWVc3j-mIk&t=19s>).

RASPRAVA 1

20 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

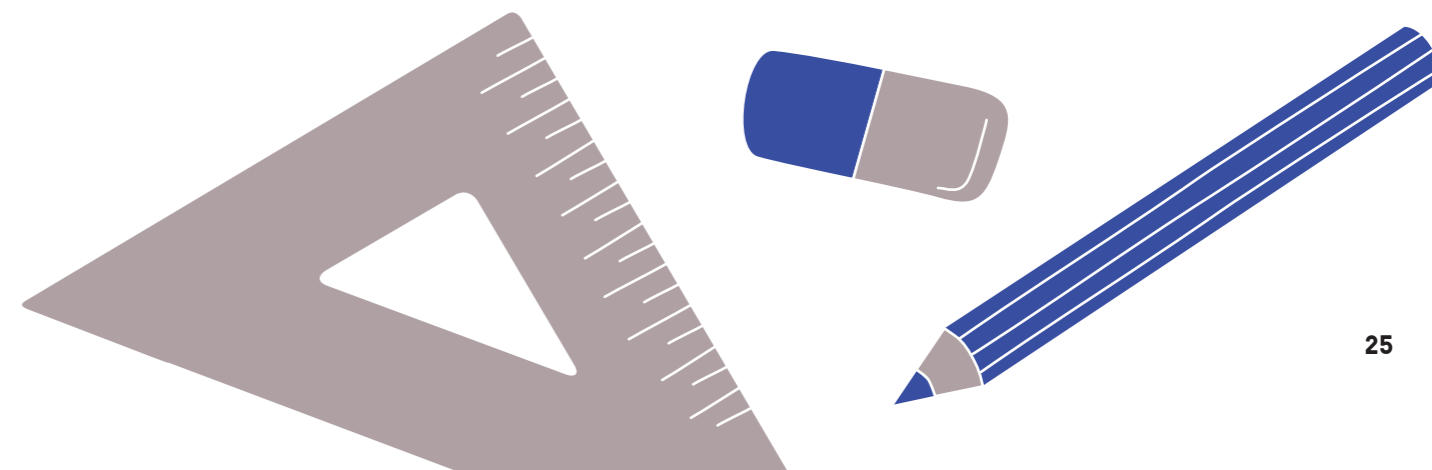

VJEŽBA 1

45 min

Oluja mozgova – izazovi u pružanju obrazovnih usluga na lokalnoj razini

U vježbi 1 izvodi se oluja mozgova, tijekom koje polaznici razmjenjuju ideje i razmišljanja o kapacitetima obrazovnih ustanova na lokalnoj razini za uključivanje djece izbjeglica u obrazovne procese. Polaznici rade u manjim grupama, u kojima raspravljaju o pitanjima koja voditelj vježbe priprema unaprijed i dijeli polaznicima. Nakon rasprave u manjim grupama plenarno se raspravlja o zaključcima svake grupe.

PREDAVANJE 2

30 min

Specifičnosti rada s djecom kojoj je odobrena međunarodna zaštita i organizacija pripremne i dopunske nastave

Predavanje 2 usmjereno je na specifičnosti rada s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Djecu izbjeglice, posebno djecu bez pratnje kojoj je odobrena međunarodna zaštita, karakteriziraju specifična životna iskustva, kako u zemljama podrijetla, tako i u zemljama kroz koje prolaze (i u kojima se zadržavaju), a onda i u RH kao zemlji prihvata. Često su bila izložena traumatskim iskustvima i kao posljedica toga pate od posttraumatskih stresnih poremećaja, u pravilu nemaju osobne dokumente i dokaze o prethodnom obrazovanju (a sustavi obrazovanja značajno se razlikuju) te su niskog socio-ekonomskog statusa. Stoga im je potrebna odgojno-obrazovna, socijalna, psihološka i emocionalna podrška.

Posebno se naglašava važnost organizacije individualnih i/ili skupnih oblika odgojno-obrazovnog rada kojima se tim učenicima omogućuje brže svladavanje hrvatskog jezika i drugih nastavnih predmeta, a koje je propisano hrvatskim propisima. Dotiče se i tema kako potaknuti djecu izbjeglice na aktivno sudjelovanje u nastavnom procesu, jer zbog nedovoljnog poznavanja jezika ili zahtjevnosti nastavnog sadržaja slabije prate nastavu, odnosno postižu slabije rezultate u usporedbi s drugom djecom. Povlače se paralele s iskustvima s uključivanjem djece romskog podrijetla u redovnu nastavu i pokazuju se primjeri dobre prakse uključivanja učenika izbjeglica u hrvatske škole.

VJEŽBA 2

45 min

Igra uloga – prvi kontakt i komunikacija s djecom izbjeglicama

Nakon predavanja slijedi vježba 2 u obliku igre uloga na temu prvog kontakta i komunikacije s djecom izbjeglicama. Od polaznika se traži da unutar grupe izaberu svojeg partnera s kojim će vježbati uspostavu kontakta i razgovora. Svaki polaznik stavlja se naizmjenice u ulogu nastavnika/učitelja/pedagoga i djeteta izbjeglice. Nakon toga slijedi zajednički razgovor o iskustvima polaznika u svakoj od uloga.

RASPRAVA 2

15 min

Osvrt na vježbu 2

Nakon održane vježbe slijedi vođena rasprava 2, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

PREDAVANJE 3

30 min

Multikulturalna škola – priprema učenika i roditelja za prihvata djece izbjeglica

Na predavanju 3 izlaže se tema pripreme učenika u razredu i roditelja za prihvata djece izbjeglica, u svrhu smanjivanja isključenosti i razbijanja predrasuda i stereotipa među djecom o migrantima i izbjeglicama. Razumijevanje kulturoloških aspekata iz kojih dolaze osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita i članovi njihovih obitelji predstavlja izazov i za nastavnike/učitelje, ali i za djecu u razredu i njihove roditelje. Naglašava se važnost razvijanja tolerancije različitosti (kulturološke, jezične, običajne itd.) i integriranja tema o različitim kulturnim grupama, njihovim običajima, tradicijama i jeziku u nastavni proces. Također, problematizira se i priprema roditelja djece izbjeglica za njihovu integraciju u nastavni proces i obrazovne ustanove.

RASPRAVA 3

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 3, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

VJEŽBA 3

45 min

Razvoj ideja za pripremu razreda na dolazak djece izbjeglica

U vježbi 3 polaznici u manjim grupama razvijaju ideje za uklanjanje stereotipa i predrasuda među učenicima u razredu. Svaka grupa treba razviti nekoliko vježbi/radionica kojima će pripremati učenike na dolazak djece izbjeglica u razred. Voditelj vježbe priprema 1 – 2 primjera koji bi polaznike edukacije trebali potaknuti na razvoj vlastitih ideja. Plenarno će se predstaviti ideje svake grupe.

RASPRAVA 4

15 min

Rekapitulacija i zaključci

Na početku rasprave 4 izlagač kratko rekapitulira sve teme predstavljene u okviru grupe 2 i ostavlja prostor za zaključne komentare i preporuke polaznika edukacije.

GRUPA 3

Socijalni rad

VIDEO 1

5 min

HPC – Prava iz sustava socijalne skrbi

Na početku predavanja polaznicima se prikazuje video HPC-a o pravima izbjeglica u području socijalne skrbi (<https://www.youtube.com/watch?v=XBPT8V7naHo&t=112s>). Izlagač potom polaznike potiče da iznesu svoje stavove o važnosti prava i usluga iz područja socijalne skrbi za uspješnu integraciju izbjeglica u hrvatsko društvo.

PREDAVANJE 1

20 min

Pregled standarda i zakonodavnog okvira prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Predavanje 1 uključuje pregled standarda i zakonodavnog okvira prava na socijalnu zaštitu osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Ustav Republike Hrvatske određuje da je Republika Hrvatska socijalna država i da su socijalna pravda, jednakost i poštovanje prava čovjeka neke od najviših vrednota ustavnog poretka. Republika Hrvatska nastoji osigurati svim građanima određenu razinu socijalne sigurnosti, a posebnim kategorijama građana koji su slabiji i nemoćni država osigurava pomoć za podmirenje osnovnih životnih potreba putem sustava socijalne skrbi, koji je uređen Zakonom o socijalnoj skrbi i podzakonskim propisima. Zakon o socijalnoj skrbi propisuje da osoba pod međunarodnom zaštitom i članovi njezine obitelji koji zakonito borave u Hrvatskoj imaju prava u sustavu socijalne skrbi pod jednakim uvjetima i u jednakom opsegu kao i hrvatski državljani.

Republika Hrvatska izrazito je centralizirana zemlja, u kojoj se najveći broj prava iz sustava socijalne skrbi ostvaruje putem centara za socijalnu skrb, kojima je osnivač Republika Hrvatska i koji se financiraju iz državnog proračuna. S druge strane, lokalna i regionalna razina odgovorne su za osiguravanje manjeg broja prava iz sustava socijalne skrbi.

Jedinice područne (regionalne) samouprave – županije i Grad Zagreb – osiguravaju tako ostvarenje prava na naknadu troškova ogrjeva, dok jedinice lokalne samouprave – gradovi, općine i Grad Zagreb – osiguravaju pravo na naknadu troškova stanovanja. Također, veliki gradovi i gradovi sjedišta županija dužni su u svom proračunu osigurati sredstva za uslugu prehrane u pučkim kuhinjama, kao i pružanje usluga smještaja u prihvatilišta ili prenoćišta za beskućnike.

VIDEO 2

5 min

HPC – Pravo na smještaj

Na kraju predavanja polaznicima se prikazuje video HPC-a o pravu izbjeglica na smještaj (<https://www.youtube.com/watch?v=1cH-fyEtGuc>).

RASPRAVA 1

20 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač postavlja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu.

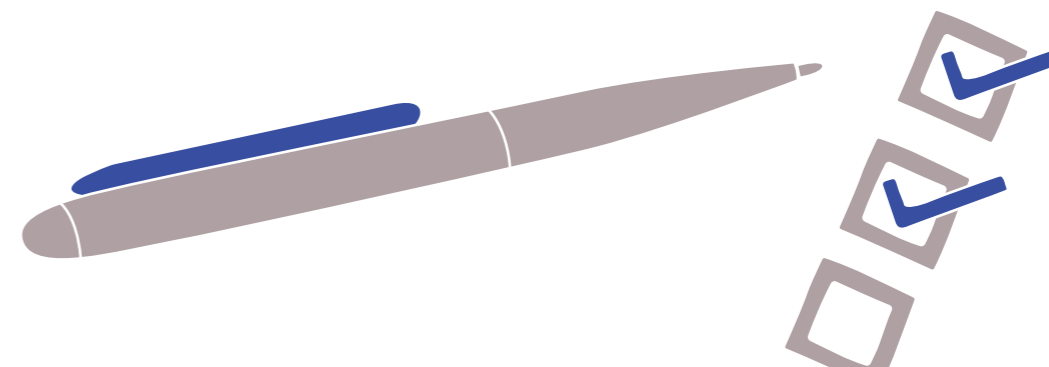

VJEŽBA 1

45 min

Oluja mozгова – izazovi u pružanju usluga socijalne skrbi na lokalnoj razini

U vježbi 1 izvodi se oluja mozgov, tijekom koje polaznici razmjenjuju ideje i razmišljanja o izazovima s kojima bi se polaznici mogli susresti u radu u vezi s ostvarivanjem prava i socijalnih usluga iz sustava socijalne skrbi osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita i o specifičnostima potreba pojedinih ranjivih skupina. Polaznici rade u manjim grupama, u kojima raspravljaju o pitanjima koja voditelj vježbe priprema unaprijed i dijeli polaznicima. Nakon rasprave u manjim grupama plenarno se raspravlja o zaključcima svake grupe.

Specifičnosti rada s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita

Predavanje 2 usmjereno je na specifičnosti rada s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita vrlo su često korisnici mjera iz područja socijalne zaštite. Radi se o osobama koje su često nezaposlene ili rade na slabije plaćenim poslovima, često imaju višečlane obitelji, nemaju sociokulturni kapital i imaju veći rizik od socijalne isključenosti i siromaštva. Nadalje, na putu do zemlje u kojoj im je odobrena međunarodna zaštita i u zemljama podrijetla često su bile izložene traumatičnim iskustvima, kršenju temeljnih ljudskih prava, proganjanju i nečovječnom postupanju, pa je stoga njihovo psihofizičko stanje često narušeno. Osim toga, čest je problem i nepoznavanje jezika, zbog čega dolazi do problema u sporazumijevanju socijalnih radnika i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Na predavanju su obuhvaćeni relevantni čimbenici važni za uspostavu prvog kontakta i vođenje razgovora s ranjivim skupinama. Prikazuju se načini izbjegavanja sekundarne traumatizacije i drugih štetnih posljedica koje razgovor može potaknuti kod takvih osoba te se razmatra uloga jezičnih posrednika koji se uključuju tijekom razgovora, kao i važnost njihova profesionalizma.

Igra uloga – prvi kontakt i komunikacija s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita

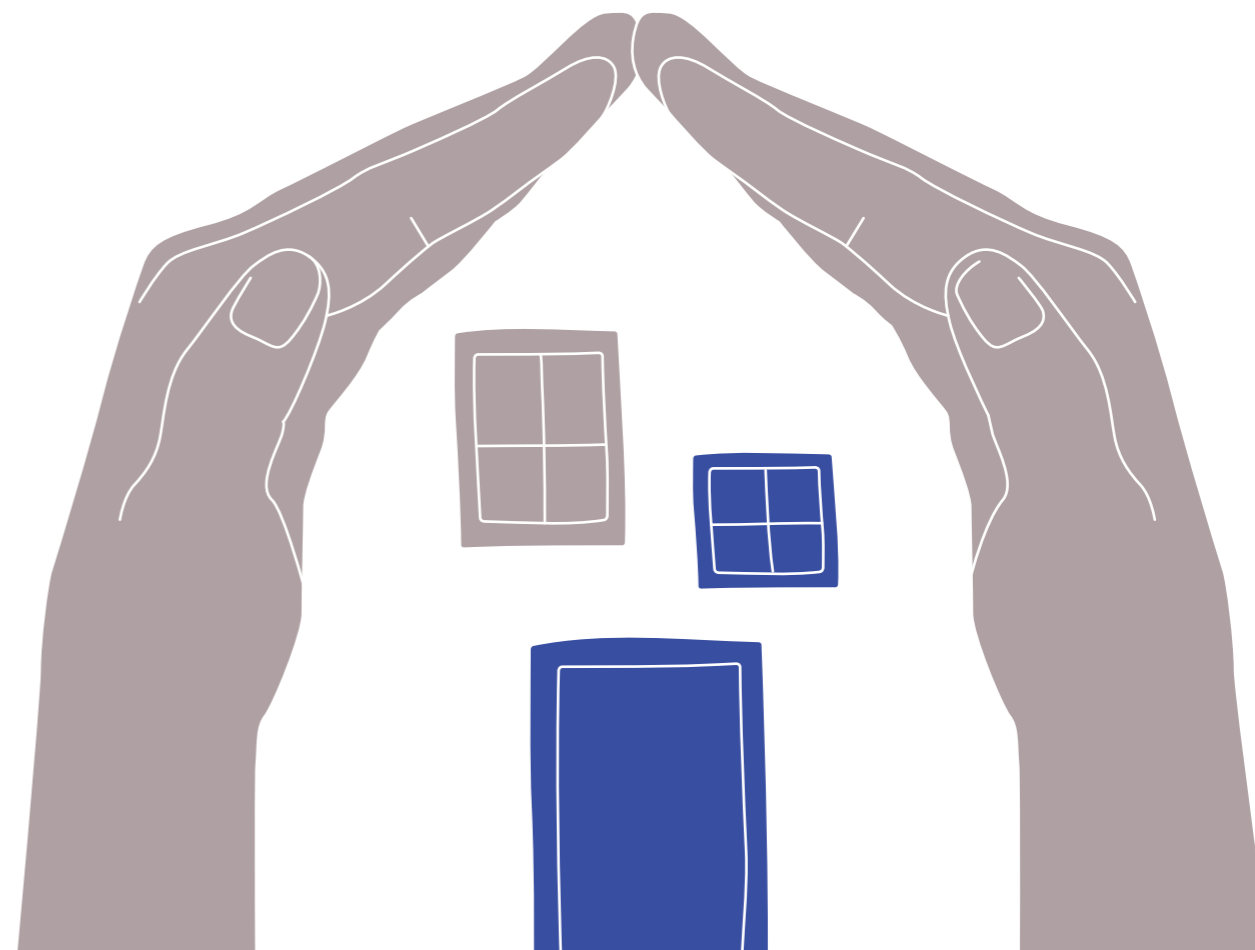
Nakon predavanja slijedi vježba 2 u obliku igre uloga na temu prvog kontakta i komunikacije s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Od polaznika se traži da unutar grupe izaberu svojeg partnera s kojim će vježbati uspostavu kontakta i razgovora. Svaki polaznik stavlja se naizmjenice u ulogu djelatnika Centra za socijalnu skrb i osobe kojoj je odobrena međunarodna zaštita. Nakon toga slijedi zajednički razgovor o iskustvima polaznika u svakoj od uloga.

Osvrt na vježbu 2

Utjecaj mjesta stanovanja na pružanje prava i socijalnih usluga iz sustava socijalne skrbi

Na predavanju 3 izlaže se tema utjecaja mjesta stanovanja na osiguravanje prava i socijalnih usluga iz područja socijalne skrbi. Za osobe pod međunarodnom zaštitom mjesto stanovanja kao mogući uzrok socijalne nejednakosti isprva se u praksi nije pokazalo kao problem, s obzirom na to da je većina osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita bila smještena u Zagrebu. Međutim, povećanjem broja odobrenih međunarodnih zaštita i provedbom programa premještanja i preseljenja sve veći broj osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita smješten je i u druge gradove u Hrvatskoj (na primjer, u 2018. godini dio osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita smješten je u Zadar i Slavonski Brod, dok su u 2019. godini smješteni u Sisak i Karlovac). U budućnosti se stoga može očekivati da će se mjesto stanovanja pojaviti kao uzrok socijalne nejednakosti za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita jer gradovi različito izdvajaju za socijalne programe, a različita je i struktura lokalnih socijalnih programa.

Socijalni programi svih hrvatskih lokalnih jedinica sastoje se od dijela koji su lokalne jedinice zakonom obvezne osigurati i lokalnih programa kojima lokalne jedinice osiguravaju socijalne usluge i novčane naknade stanovnicima na svom području u većem opsegu nego što je utvrđeno Zakonom o socijalnoj skrbi, na način propisan njihovim općim aktom – Odlukom o socijalnoj skrbi.

Analiziraju se specifičnosti dodatnih socijalnih programa koje su razvile jedinice lokalne samouprave s u pravilu većim financijskim kapacitetom. Neki od tih dodatnih socijalnih programa paralelni su programima koji postoje na centralnoj razini, no najčešće se radi o komplementarnim programima koji pokrivaju socijalne probleme koji su specifični za određenu lokalnu sredinu i pojedine ranjive skupine (primjerice, višečlane obitelji s vrlo različitim potrebama, koje imaju vrlo malo znanja o Republici Hrvatskoj, a posebno o sustavu socijalne zaštite).

RASPRAVA 3

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 3, na početku koje izlagač postavlja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu.

VJEŽBA 3

45 min

Razvoj ideja za pripremu dodatnih socijalnih programa prilagođenih izbjegličkoj populaciji kojima je odobrena međunarodna zaštita

U vježbi 3 polaznici u manjim grupama razvijaju ideje za pripremu dodatnih socijalnih programa prilagođenih izbjegličkoj populaciji (primjerice, kako osigurati smještaj nakon isteka dvije godine plaćenog smještaja, kako osigurati besplatni javni prijevoz itd.). U plenarnom dijelu svaka grupa izvještava o svom rješenju hipotetskih slučajeva.

RASPRAVA 4

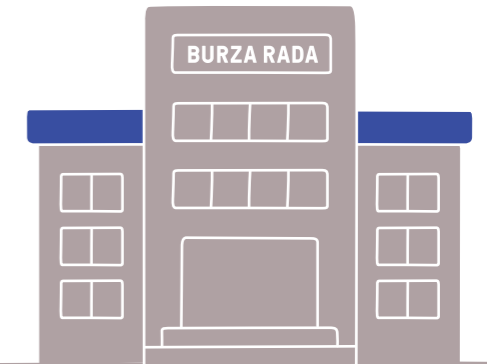
15 min

Rekapitulacija i zaključci

Na početku rasprave 4 izlagač kratko rekapitulira sve teme predstavljene u okviru grupe 3 i ostavlja prostor za zaključne komentare i preporuke polaznika edukacije.

GRUPA 4

Zapošljavanje

VIDEO 1

5 min

UNHCR Hrvatska – Uključivanje izbjeglica na tržište rada

Na početku predavanja polaznicima se prikazuje video UNHCR-a o uključivanju izbjeglica na tržište rada (<https://www.unhcr.org/hr/3729-sirijski-izbjeglica-ostavlja-svoj-trag-u-hrvatskoj-tiskari.html>), koji bi polaznike trebao potaknuti na razumijevanje važnosti uključivanja izbjeglica na tržište rada. Izlagač potom polaznike potiče da iznesu svoje stavove o važnosti prava na rad za uspješnu integraciju u društvo.

PREDAVANJE 1

20 min

Pregled standarda i zakonodavnog okvira prava na rad osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Predavanje 1 uključuje pregled standarda i zakonodavnog okvira prava na rad osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Pravo na rad temeljno je ljudsko pravo i odnosi se na sve osobe, uključujući i osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita. Za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita pravo na rad i pristup tržištu rada od ključnog je značaja za integraciju. Pravo na rad uređeno je međunarodnim, europskim i nacionalnim zakonodavstvom te brojnim strateškim dokumentima. U Republici Hrvatskoj osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita prema Zakonu o međunarodnoj i privremenoj zaštiti mogu raditi bez dozvole za boravak i rad ili potvrde o prijavi rada. Također, ostvaruju pravo na obrazovanje odraslih u vezi sa zaposlenjem, stručnim usavršavanjem i stjecanjem praktičnog radnog iskustva pod istim uvjetima kao i hrvatski državljani.

VIDEO 2

5 min

Hrvatski pravni centar – Pravo na rad izbjeglica

Na kraju predavanja polaznicima se prikazuje video HPC-a o tome kako izbjeglice mogu ostvariti pravo na rad (<https://www.youtube.com/watch?v=XRfKaQTwOBs>).

RASPRAVA 1

20 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač postavlja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu.

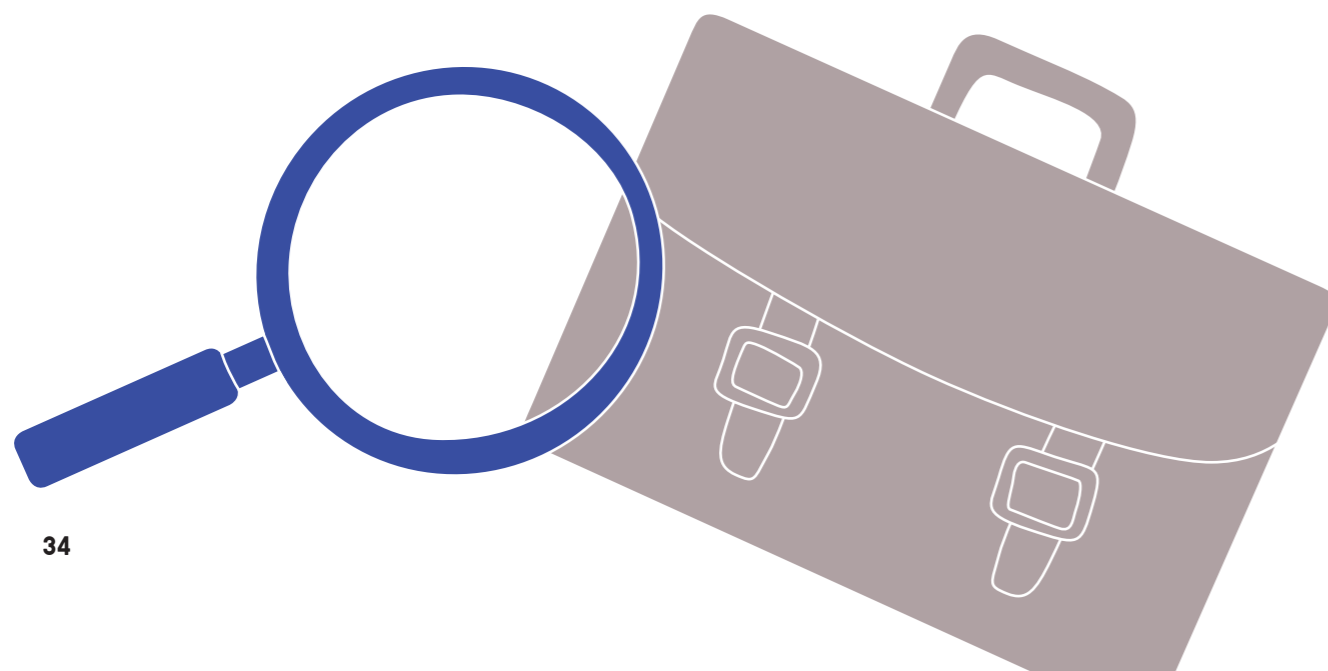

VJEŽBA 1

45 min

Oluja mozgova – izazovi u zapošljavanju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

U vježbi 1 izvodi se oluja mozgova, tijekom koje polaznici razmjenjuju ideje i razmišljaju o izazovima s kojima bi se polaznici mogli susresti u radu u vezi sa zapošljavanjem osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita i o specifičnostima tržišta rada pojedinih lokalnih jedinica. Polaznici rade u manjim grupama, u kojima raspravljaju o pitanjima koja voditelj vježbe priprema unaprijed i dijeli polaznicima. Nakon rasprave u manjim grupama plenarno se raspravlja o zaključcima svake grupe.

PREDAVANJE 2

30 min

Specifičnosti zapošljavanja osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Predavanje 2 usmjereno je na specifičnosti rada s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Uključivanje na tržište rada podrazumijeva pravo na rad i zapošljavanje s jedne strane, a s druge strane stvaranje mogućnosti za zapošljavanje u skladu s kvalifikacijama, radnim iskustvom i interesima osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Za uključivanje na tržište rada u pravilu je potrebno poznavanje hrvatskog jezika, a Akcijski plan za integraciju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita za razdoblje od 2017. godine do 2019. godine kao prvi korak u zapošljavanju osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita navodi utvrđivanje razine poznavanja hrvatskog jezika koja je potrebna nezaposlenoj osobi za radno mjesto za koje se prijavljuje, odnosno za koje ima odgovarajuće kvalifikacije. Jezična barijera predstavlja značajan izazov prilikom pristupa tržištu rada osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, primjerice kod prijave u evidenciju, savjetovanja, ali i ostalih usluga koje pruža Hrvatski zavod za zapošljavanje. Uz to veliki problem predstavlja i nedostatak dokumenata za dokazivanje stupnja obrazovanja, zbog čega se i visokoobrazovane osobe često tretiraju kao neškolorani pojedinci. Nadalje, radi se o specifičnoj kategoriji osoba koje su često slabijeg socioekonomskog statusa, ne poznaju hrvatsko tržište rada, sustav ni svoja radna prava, a ponekad i imaju i nerealna očekivanja.

VJEŽBA 2

45 min

Igra uloga – prvi kontakt i komunikacija s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita

Nakon predavanja slijedi vježba 2 u obliku igre uloga na temu prvog kontakta i komunikacije s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Od polaznika se traži da unutar grupe izaberu svojeg partnera s kojim će vježbati uspostavu kontakta i razgovora. Svaki polaznik stavlja se naizmjenice u ulogu djelatnika Hrvatskog zavoda za zapošljavanje i osobe kojoj je odobrena međunarodna zaštita. Nakon toga slijedi zajednički razgovor o iskustvima polaznika u svakoj od uloga.

RASPRAVA 2

15 min

Osvrt na vježbu 2

Obrazovanje odraslih u vezi sa zaposlenjem, stručnim usavršavanjem i stjecanjem praktičnog radnog iskustva osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Na predavanju 3 izlaže se tema obrazovanja odraslih u vezi sa zaposlenjem, stručnim usavršavanjem i stjecanjem praktičnog radnog iskustva osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita, s naglaskom na specifičnostima lokalnog tržišta rada.

Analizira se potreba za uvođenjem usluga i/ili mogućnosti stručnog osposobljavanja prilagođenih migrantskoj populaciji. Naime, u državama EU-a prepoznato je da bez obzira na činjenicu da uredi za zapošljavanje korisnicima međunarodne zaštite pod jednakim uvjetima kao i državljanima nude aktivnosti kao što su mogućnosti obrazovanja odraslih u vezi sa zaposlenjem, strukovno obrazovanje, uključujući programe osposobljavanja za usavršavanje vještina, praktično radno iskustvo na radnom mjestu i usluge savjetovanja, osobe s odobrenom međunarodnom zaštitom u praksi nisu mogle pristupiti svim uslugama jer ne bi zadovoljile kriterije prihvatljivosti (npr. razinu obrazovanja ili razinu jezičnih vještina).

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 3, na početku koje izlagač postavlja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu.

Rad na slučajevima iz prakse

U vježbi 3 polaznici u manjim grupama rade na rješavanju hipotetskih slučajeva u kojima moraju pronaći rješenje za opisani problem zapošljavanja osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita (primjerice, kako identificirati moguće poslodavce i povezati ih s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita, kako osposobiti osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita za rad u deficitarnim zanimanjima na tom području korištenjem aktivnih mjera zapošljavanja i lokalnih mjera itd.). U plenarnom dijelu svaka grupa izvještava o svom rješenju hipotetskih slučajeva.

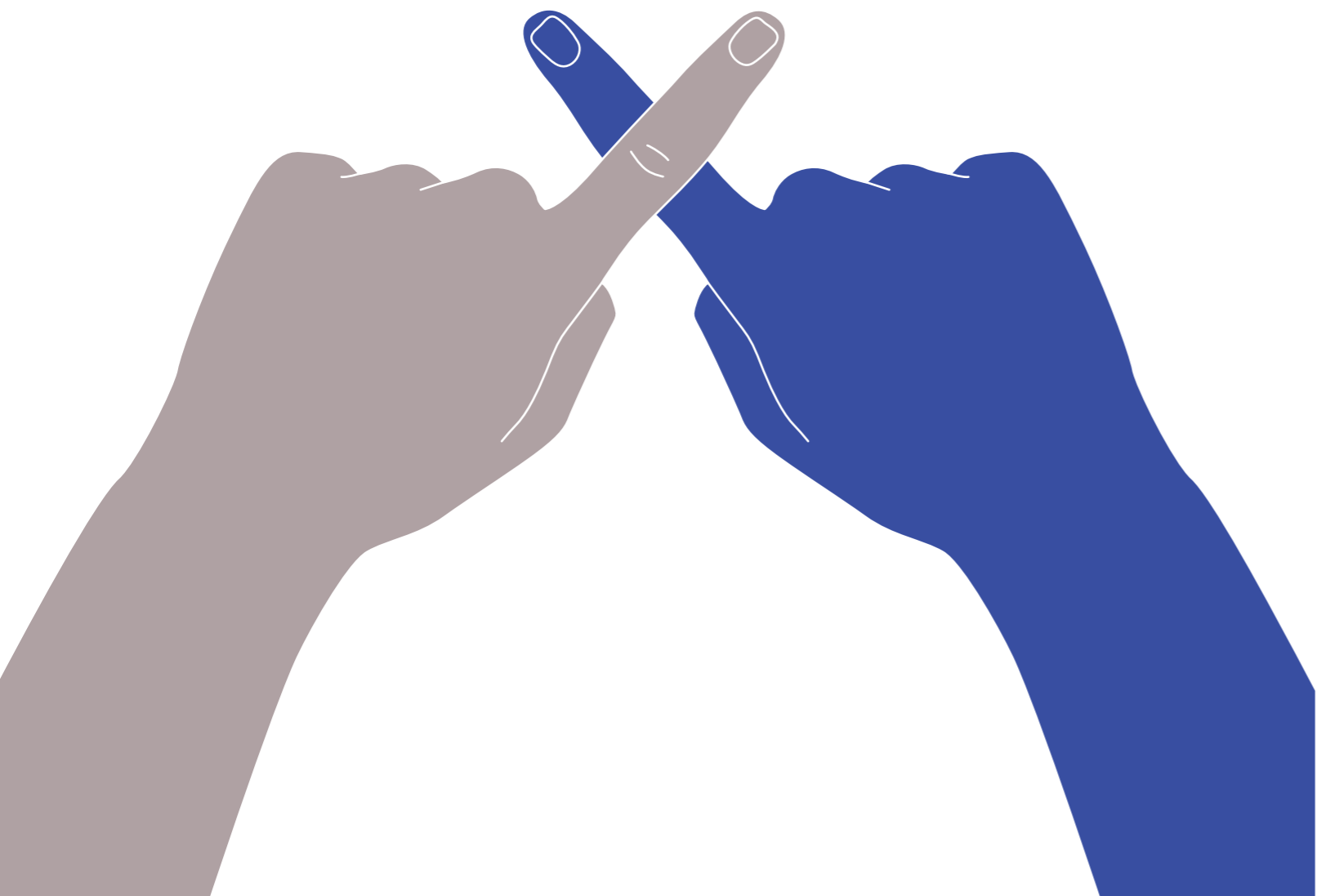
Rekapitulacija i zaključci

Na početku rasprave 4 izlagač kratko rekapitulira sve teme predstavljene u okviru grupe 4 te ostavlja prostor za zaključne komentare i preporuke polaznika edukacije.

BLOK 3

Suzbijanje diskriminacije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

PREDAVANJE 1

30 min

Suzbijanje diskriminacije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Predavanje 1 usmjereno je na temu suzbijanja diskriminacije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita u pravilu su različitog etničkog i kulturnog podrijetla od domaćeg stanovništva, a njihov socijalni status u pravilu je značajno niži od statusa domaće populacije. Na temelju te objektivne razlike često su izloženi predrasudama i diskriminaciji. Diskriminacija migranata i osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita najčešća je na temelju njihove rase, etničke pripadnosti, boje kože ili vjere, a najviše se javlja u sljedećim područjima: političkom (npr. ograničenje političke aktivnosti, isključivanje iz političkog procesa odlučivanja, zabrana pristupa javnim sredstvima financiranja); gospodarskom (npr. u vezi s pristupom tržištu rada, koncentracija u pojedinim gospodarskim sektorima, razlika u plaćama i prihodima, različiti uvjeti rada); socijalnom i društvenom (npr. pristup obrazovanju i zdravstvenoj zaštiti, socijalna prava, stanovanje); pravnom (npr. pristup pravičnom postupku pred nadležnim tijelima). Polaznici se upoznaju s pojmom diskriminacije i daje se opći pregled hrvatskog zakonodavnog i institucionalnog okvira politike suzbijanja diskriminacije. Prikazuju se oblici mogućeg diskriminatornog postupanja prilikom pristupa zapošljavanju i zdravstvenim, socijalnim i obrazovnim uslugama te se osvještavaju potencijalne predrasude.

VJEŽBA 1

45 min

Prepoznajete li diskriminaciju?

U vježbi 1 polaznici trebaju prepoznati moguću diskriminaciju na temelju hipotetskih slučajeva. Polaznici se dijele u manje grupe, u okviru kojih imaju grupnu raspravu i razrađuju strategiju vođenja slučaja. Nakon rada u manjim grupama plenarno se predstavljaju rješenja slučajeva svake grupe.

RASPRAVA 1

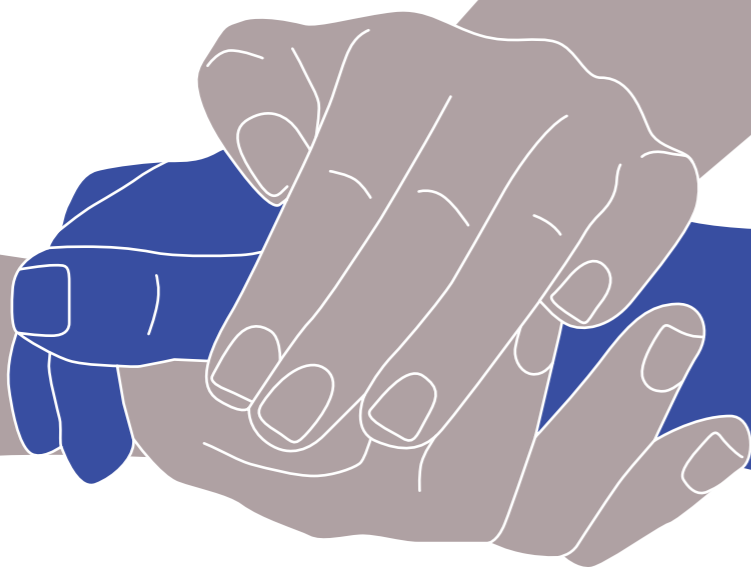
15 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

BLOK 4

Uloga organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Uloga organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita

Predavanje 1 razjašnjava uloge organizacija civilnog društva i jedinica lokalne samouprave u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. Termin 'civilno društvo' podrazumijeva organizacije i inicijative koje imaju pozitivan pristup društvenim problemima i koje doprinose općem dobru. Na lokalnoj razini pruža se najviše mogućnosti za djelovanje i utjecaj civilnog društva, s obzirom na to da je ta razina najbliža građanima i može najbolje odgovoriti na njihove potrebe u skladu s načelom supsidijarnosti.

U području azila i migracija djelovanje OCD-a uključuje različite aktivnosti, počevši od izravne pomoći migrantima, tražiteljima međunarodne zaštite i osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita pa do zagovaranja njihovih prava u javnom i političkom životu društva. OCD-i provode i različite aktivnosti usmjerene na osiguravanje pristupa određenim pravima, primjerice u vezi sa smještajem, pristupom tržištu rada i zapošljavanju, učenjem jezika, razvijanjem znanja i vještina, zdravstvenom i socijalnom zaštitom i slično. Važan su aspekt djelovanja i različite aktivnosti povezane s integracijom u lokalnu zajednicu. Jedinice lokalne samouprave važan su akter u integracijskim procesima jer se osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita upravo na lokalnoj razini integriraju u društvo. Lokalna integracija osobito je važna u svojoj ekonomskoj dimenziji jer je usmjerena na postupno sve manju ovisnost o socijalnoj i humanitarnoj pomoći te veći stupanj samostalnosti i mogućnost samostalnog uzdržavanja, čime osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita doprinose ekonomskom životu lokalne zajednice.

Nadalje, socijalne i kulturološke integracije također su ključne upravo na lokalnoj razini jer dovode do prilagodbe novoj sredini, što osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita omogućava suživot s domaćim stanovništvom i aktivan doprinos društvenom životu zajednice.

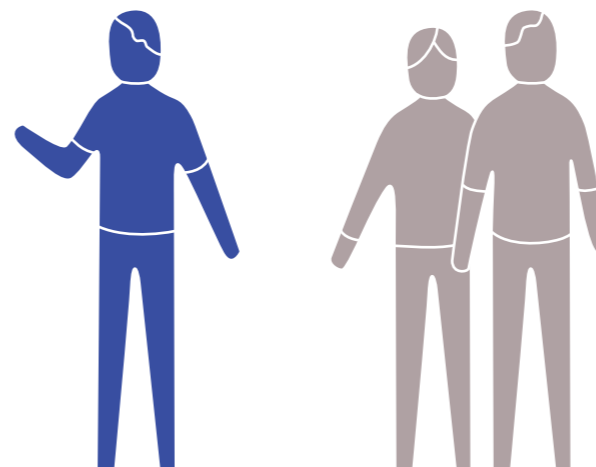

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

ORGANIZACIJE CIVILNOG DRUŠTVA

VJEŽBA 1

45 min

Rad na slučajevima iz prakse – zajedničko pružanje integracijskih mjera javnih i civilnih organizacija

Vježba 1 izvodi se u manjim (mješovitim) grupama u kojima su zastupljeni polaznici iz različitih sektora i područja (iz javnih službi, lokalne samouprave i OCD-a). U manjim grupama razmatraju se (a) prihvat i integracija osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita u pojedinim lokalnim zajednicama i mogućnosti podrške lokalnih OCD-a u integracijskim procesima, (b) mogućnosti i prepreke za uspješnu integraciju s aspekta upravnih kapaciteta lokalne samouprave. Zaključci svake grupe prezentiraju se plenarno.

PROVJERA ZNANJA I RASPRAVA O PITANJIMA

30 min

Provjera znanja izvodi se plenarno. Voditelj predstavlja pitanja s ponuđenim odgovorima koja se odnose na sve teme prezentirane na seminaru i potiče polaznike da odgovaraju na pitanja.

EVALUACIJA I ZAKLJUČENJE SEMINARA

15 min

Zaključenje seminara uključuje ispunjavanje evaluacijskih listića i pozdravne riječi.

MODUL II

Razvoj i jačanje međusektorske suradnje u jedinicama lokalne samouprave

OPIS

Modul II usmjeren je na razvoj i jačanje međusektorske suradnje u jedinicama lokalne samouprave.

Modul II podijeljen je u četiri bloka:

BLOK 1 usmjeren je na razjašnjavanje temeljnih pojmova povezanih s međusektorskom suradnjom u svrhu koordinacije javnih usluga za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita kao preduvjet njihove uspješne integracije.

BLOK 2 razjašnjava specifičnosti suradnje među javnim organizacijama na različitim teritorijalnim razinama u područjima socijalnog rada, obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite.

BLOK 3 bavi se temom horizontalne suradnje u jedinicama lokalne samouprave i govori o tome kako jedinice lokalne samouprave mogu zajednički prevladati nedovoljne upravne kapacitete za pružanje integracijskih mjera.

BLOK 4 razjašnjava specifičnosti suradnje organizacija javnog sektora s organizacijama privatnog i civilnog sektora u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita.

OČEKIVANI ISHODI

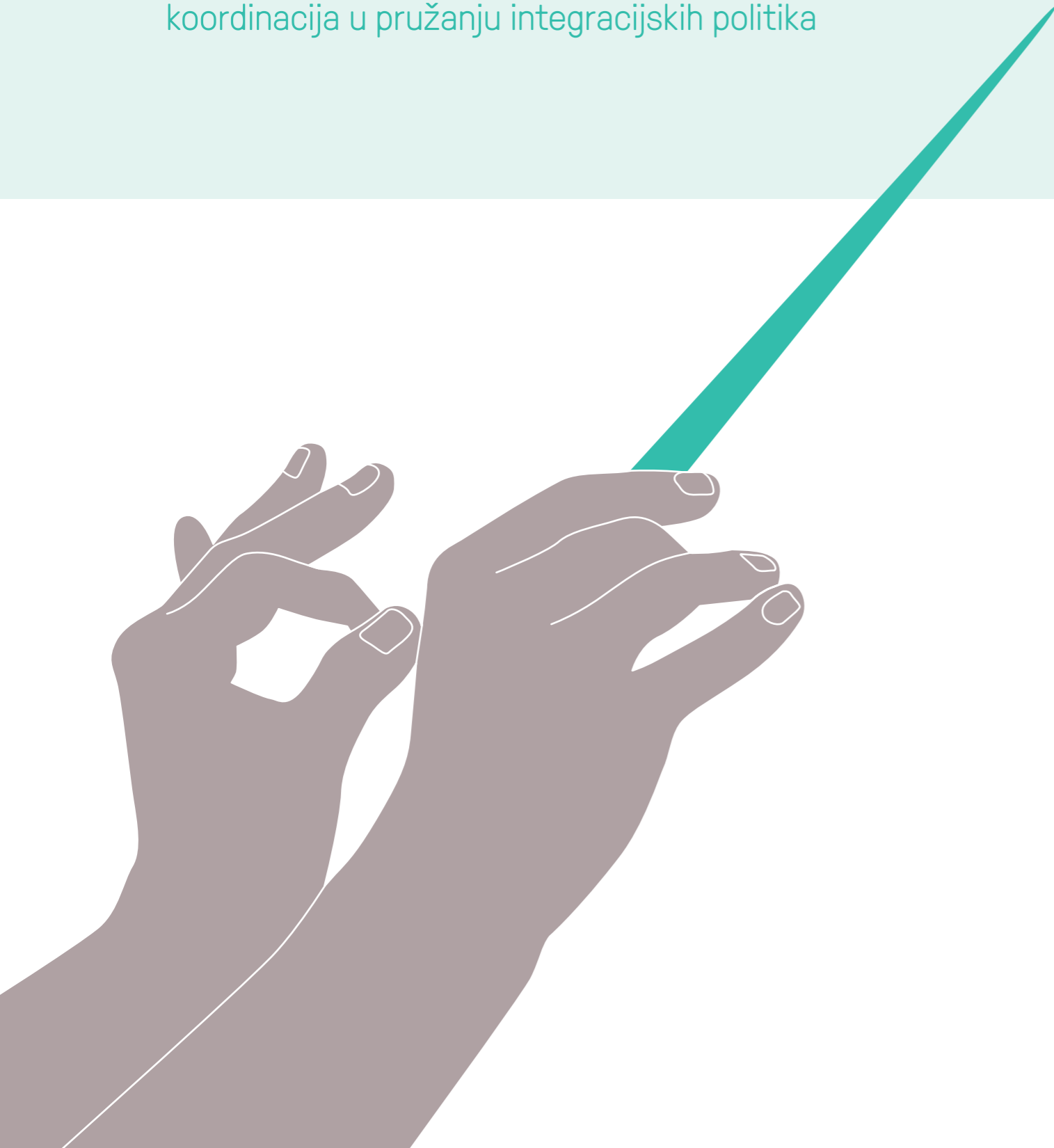
Nakon provedene edukacije polaznici će biti u stanju:

- primijeniti nova znanja i vještine za povezivanje različitih organizacija iz javnog/civilnog i privatnog sektora u provedbi integracijskih mjera
- razlikovati vrste suradnje jedinica lokalne samouprave i drugih dionika u provedbi integracijskih mjera
- prepoznati potrebu za primjenom pojedine vrste suradnje i instrumenta koordinacije u konkretnoj situaciji u pojedinom upravnom području
- procijeniti mogućnosti međukomunalne suradnje u provedbi integracijskih mjera.

BLOK 1

Međusektorska suradnja i interorganizacijska koordinacija u pružanju integracijskih politika

UVOD U MODUL II 15 min

Pozdravne riječi, predstavljanje programa i izlagača

PREDAVANJE 1 45 min

Općenito o međusektorskoj suradnji i koordinaciji u pružanju integracijskih politika

Na predavanju 1 polaznicima se razjašnjava pojam međusektorske suradnje i koordinacije u pružanju integracijskih politika. Teško rješivi problemi poput integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita zahtijevaju istodobno povezivanje više sektora, odnosno omogućavanje zajedničkog rada više različitih upravnih i nedržavnih organizacija na različitim teritorijalnim razinama.

Zajedničko djelovanje i međusobni odnosi tijela javne vlasti regulirani su propisima, a ona su povezana po raznim linijama u specifične podsustave, funkcionalno (po srodnosti svojih poslova) i teritorijalno (po području i krugu korisnika na koje se njihova djelatnost odnosi). Međusektorska suradnja u pružanju integracijskih politika definira se kao sporazumni i interaktivni proces postizanja pojedinačnih i zajedničkih ciljeva, koji često uključuje i razmjenu odnosno združivanje njihovih resursa.

Posebno se objašnjavaju različite vrste suradnje po četiri dimenzije. Prema stupnju obveznosti suradnja može biti obavezna i fakultativna. Prema stupnju organiziranosti ona može biti organizacijska i funkcionalna. Opća i specijalizirana suradnja označava broj lokalnih funkcija, odnosno poslova oko kojih se suradnja odvija, dok razlikovanje između jednake i nejednake suradnje obuhvaća komponentu međusobnog odnosa uključenih jedinica, koje u zajedničkom aranžmanu mogu imati načelno jednake ili različite obveze, dužnosti i odgovornosti, na temelju kojih njihov međusobni odnos može varirati, biti više ili manje ravnopravan.

Kako bi integracijska politika za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita bila učinkovita, potrebno je da sustav integracije osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita udovoljava zahtjevima sveobuhvatnosti, dostupnosti korisnicima i kompatibilnosti, te je stoga međusektorska suradnja i koordinacija od iznimne važnosti jer su područja rada različitih tijela usko povezana. Preduvjet za uspješnu integraciju stoga je koordinirano pružanje integracijskih javnih usluga. Predavač koristi PPT prezentaciju tijekom predavanja, a u izlaganju koristi primjere kako bi ključne koncepte približio polaznicima edukacije.

VJEŽBA 1

15 min

Prepoznavanje različitih vrsta suradnje

Tijekom predavanja izvodi se zajednička vježba 1, u kojoj će polaznici na temelju nekoliko slučajeva pokazati prepoznaju li različite vrste međusektorske suradnje. Vježba se izvodi plenarno.

RASPRAVA 1

30 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

VJEŽBA 2

60 min

Rad na slučajevima iz prakse – odabir prikladnog instrumenta koordinacije za pojedinu lokalnu zajednicu (koordinator za integraciju, međuresorna radna grupa za integraciju – koordinacija, službenik za vezu)

Nakon rasprave polaznici u manjim grupama rade na rješavanju hipotetskih slučajeva u kojima moraju pronaći rješenje za opisani problem koordinacije u pružanju integracijskih mjera za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita (primjerice, koji je prikladan instrument koordinacije za lokalnu jedinicu s 25.000 stanovnika i primjerenim upravnim kapacitetom – koordinator za integraciju, međuresorna radna grupa za integraciju – koordinacija, službenik za vezu, drugi instrumenti koordinacije).

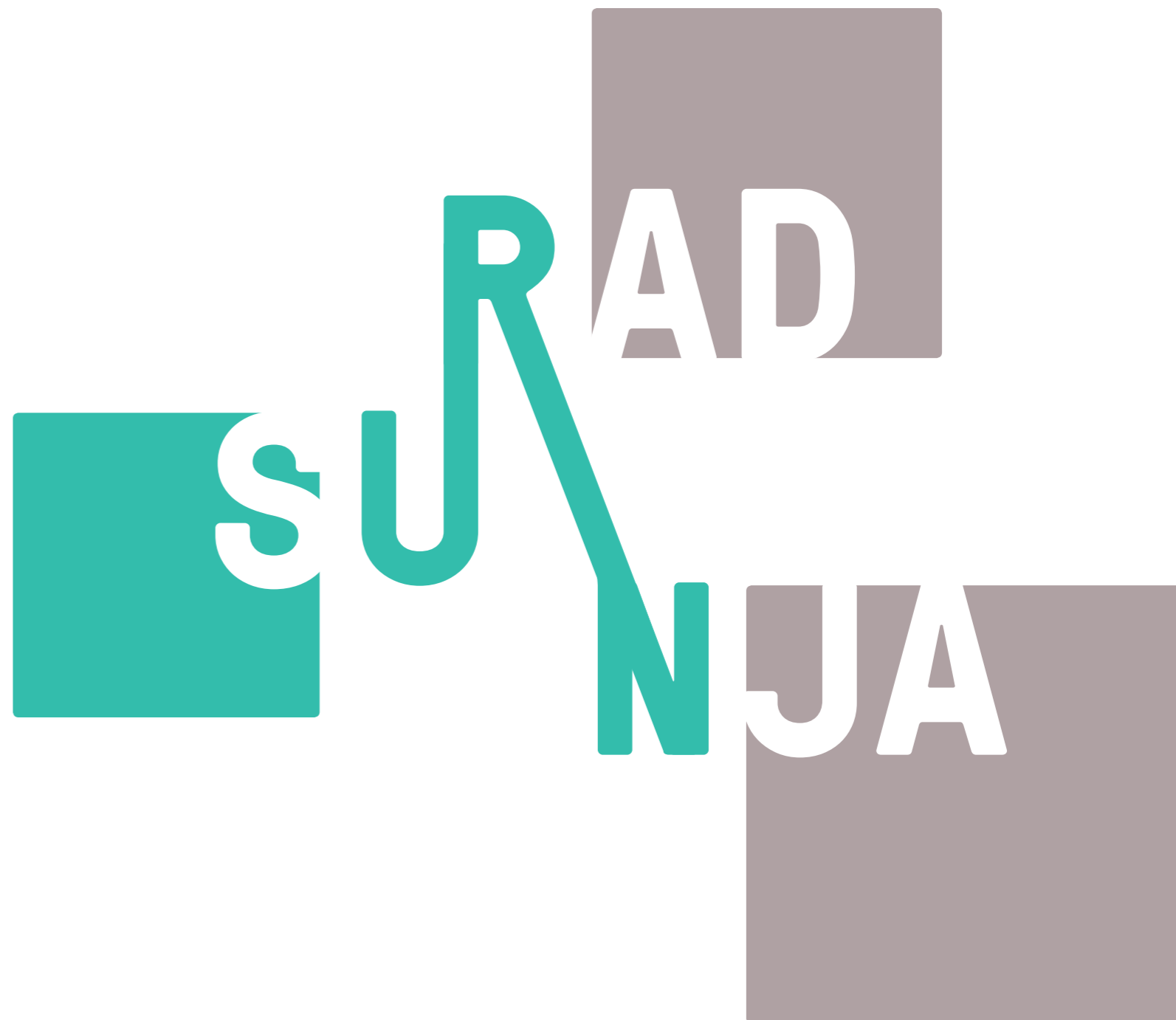

RASPRAVA 2

30 min

Prezentacija ideja i razmišljanja u grupama

Nakon rada u manjim grupama plenarno se raspravlja o zaključcima i idejama prezentiranim tijekom grupnog rada.

BLOK 2

Vertikalna suradnja i koordinacija pružanja integracijskih politika

Suradnja među javnim organizacijama na različitim teritorijalnim razinama u područjima socijalnog rada, obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite

Na predavanju 1 polaznicima se razjašnjavaju specifičnosti suradnje među javnim organizacijama na različitim teritorijalnim razinama u područjima socijalnog rada, obrazovanja, zapošljavanja i zdravstvene zaštite. Vertikalna suradnja i koordinacija povezuje različite razine teritorijalnog sustava (od vrha do dna) kako bi on funkcionirao kao cjelina. Naime, opća koordinacija između resornih ministarstava, kako na političkoj, tako i na tehničkoj razini te dijalog između centralne i lokalnih vlasti doprinose boljem iskorištavanju resursa, eliminaciji kontradiktornosti među javnim politikama i postizanju njihove usklađenosti te se građanima osigurava objedinjeno pružanje usluga, što je naročito važno za javne politike poput integracije izbjeglica koje nemaju sektorski karakter, već zahvaćaju različite sektore i resore i traže njihovu suradnju i povezivanje.

U provođenju različitih integracijskih mjera sve veći broj mjera provodi se transteritorijalno i multiorganizacijski, zbog čega u fokus dolaze zadaće i programi, a ne pojedine javne organizacije i lokalne jedinice, te se postavlja pitanje kako pronaći (makar samo privremeni) interorganizacijski oblik za određene javne politike i upravne programe. Pritom autonomija lokalnih jedinica sadržava snažne centrifugalne tendencije, zbog čega vertikalna suradnja i koordinacija ima mnoge političke implikacije i na nju se ne može gledati isključivo kao na tehnički zadatak postizanja i očuvanja jedinstva upravnog sustava.

Kao primjer može se navesti javna politika zaštite od nasilja u obitelji, kod koje je radi unaprjeđenja međusobne suradnje, poduzimanja učinkovitih preventivnih aktivnosti svih nadležnih tijela i organizacija civilnog društva u suzbijanju nasilja u obitelji i još učinkovitijeg postupanja nadležnih tijela u slučajevima nasilja u obitelji potpisan Sporazum o suradnji u području sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji. Sporazum su potpisali ministri nadležni za poslove obitelji i socijalne skrbi, zdravstvo, pravosuđe, upravu, obrazovanje, unutarnje te vanjske i europske poslove, a njime je naglašena potreba osiguravanja zajedničkog i koordiniranog poduzimanja potrebnih mjera s ciljem učinkovitog sprečavanja i borbe protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji te sveobuhvatne zaštite žrtava takvog nasilja.

Na temelju Sporazuma na centralnoj razini uspostavljen je Nacionalni tim za sprečavanje i borbu protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji, dok su na regionalnoj razini uspostavljeni timovi u svim županijama koji će koordinirano, putem sustava timskog djelovanja, poduzimati potrebne mjere za unaprjeđenje rada nadležnih državnih tijela i organizacija civilnog društva. Također, kao primjer vertikalne koordinacije na najvišoj političko-upravnoj razini mogu se navesti redoviti sastanci Vlade Republike Hrvatske sa županima, predstavnicima Udruge gradova, Udruge općina i predsjednikom Odbora za lokalnu (regionalnu) samoupravu u Hrvatskom saboru u svrhu osiguravanja višerazinskog upravljanja Hrvatskom radi uspostave načela partnerstva u komunikaciji sa svim hrvatskim županijama, gradovima i općinama. Predavač koristi PPT prezentaciju tijekom predavanja, a u izlaganju koristi primjere kako bi ključne koncepte približio polaznicima edukacije.

RASPRAVA 1

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

VJEŽBA 1

45 min

Oluja mozgova u manjim grupama – izazovi vertikalne suradnje

Nakon rasprave polaznici se dijele u nekoliko grupa (mješovite grupe, sudionici iz različitih sektora). U okviru svake grupe izvodi se vježba 1, oluja mozgova, tijekom koje polaznici razmjenjuju ideje i razmišljanja o tome koji su izazovi vertikalne suradnje i koordinacije te koje su pretpostavke za uspješnu vertikalnu suradnju radi osiguravanja usklađenog provođenja svih integracijskih mjera.

VJEŽBA 2

60 min

Rješavanje konkretnih slučajeva – barijere i facilitatori suradnje među različitim teritorijalnim razinama (europska, centralna, regionalna, lokalna, mjesna) – rad u manjim grupama po područjima

Nakon vježbe 1 polaznici u manjim grupama rade na rješavanju hipotetskih slučajeva u kojima moraju pronaći rješenje za opisani problem vertikalne suradnje u pružanju integracijskih mjera za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita (primjerice, koje su barijere u području zdravstva zbog odgovornosti različitih teritorijalnih razina koje mogu uzrokovati nezadovoljavajuću zdravstvenu uslugu za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita; koji su poticaji za suradnju između različitih teritorijalnih razina u području obrazovanja za osobe kojima je odobrena međunarodna zaštita).

RASPRAVA 2

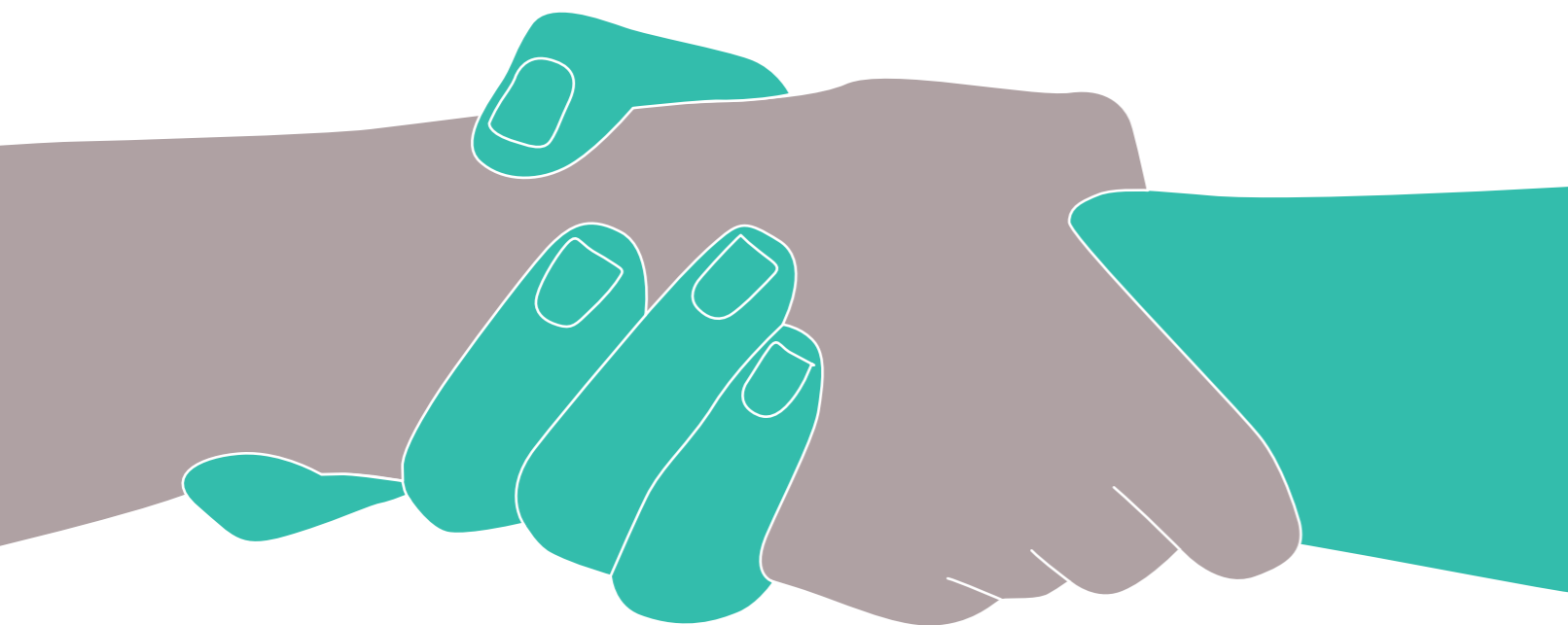
15 min

Osvrt na vježbu 2

Nakon rada u manjim grupama plenarno se raspravlja o zaključcima i idejama prezentiranim tijekom grupnog rada.

BLOK 3

Horizontalna suradnja i koordinacija u pružanju integracijskih politika

PREDAVANJE 1

30 min

Horizontalna suradnja u pružanju integracijskih mjera u jedinicama lokalne samouprave

Na predavanju 1 polaznicima se razjašnjava pojam horizontalne suradnje u jedinicama lokalne samouprave. Potreba za suradnjom načelno proizlazi iz nedovoljnog organizacijskog, upravnog i financijskog kapaciteta pojedinih lokalnih jedinica za samostalno obavljanje sve kompleksnijih i brojnijih lokalnih javnih poslova te teritorijalne fragmentacije, zbog čega je često nužno usklađivanje lokalnih javnih politika susjednih lokalnih jedinica. Suradnja lokalnih jedinica omogućava zadržavanje određenog stupnja kontrole nad obavljanjem javne službe svakoj uključenoj lokalnoj jedinici, uz istovremeno pribavljanje potrebnih resursa i postizanje drugih ciljeva. Različiti oblici suradnje obično variraju na kontinuumu između potpuno neformalnih i fleksibilnih oblika interakcije, preko formaliziranja sporazuma u obliku različitih vrsta ugovora, do stvaranja posebne, stalne organizacije kao tijela više ili manje ovisnog o jedinicama koje su ga ustrojile.

RASPRAVA 1

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

VJEŽBA 1

45 min

Oluja mozгова u manjim grupama – izazovi i potencijali međukomunalne suradnje

Nakon rasprave polaznici se dijele u nekoliko grupa (mješovite grupe, sudionici iz različitih sektora). U okviru svake grupe izvodi se vježba 1, oluja mozgov, tijekom koje polaznici razmjenjuju ideje i razmišljanja o tome koji su izazovi, ali i potencijali međukomunalne suradnje te koje su pretpostavke za njezinu uspješnu primjenu u području integracije izbjeglica na lokalnoj razini.

RASPRAVA 2

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon vježbe 2 slijedi vođena rasprava 2, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

PREDAVANJE 2

30 min

Kako lokalne jedinice mogu zajednički prevladati nedovoljne upravne kapacitete za pružanje integracijskih mjera?

Na predavanju 2 razjašnjava se kako lokalne jedinice zajednički mogu prevladati nedovoljne upravne kapacitete za pružanje integracijskih mjera. Teritorijalna fragmentacija u Hrvatskoj uzrokuje potrebu za usklađivanjem lokalnih javnih politika suradnjom dviju ili više lokalnih jedinica. Prema podacima iz posljednjeg popisa stanovništva iz 2011., prosječna veličina lokalnih jedinica u Hrvatskoj mjerena brojem stanovnika iznosila je 7.706. Takvim prosjekom Hrvatska pripada skupini europskih zemalja sa srednje velikim lokalnim jedinicama, no valja istaknuti da 71% jedinica lokalne samouprave ima manje od 5.000 stanovnika.

Također, bez obzira na to što je udio rashoda lokalnih jedinica u BDP-u u posljednjem desetljeću postupno rastao, hrvatske su lokalne jedinice po udjelu rashoda lokalnih jedinica u ukupnim javnim rashodima te po udjelu u bruto društvenom proizvodu blizu samog začelja među europskim zemljama, zbog čega pitanje međukomunalne suradnje dodatno dobiva na važnosti. Zakon o lokalnoj i područnoj (regionalnoj) samoupravi predviđa neka od mogućih rješenja u obliku osnivanja zajedničkog upravnog tijela, upravnog odjela ili službe, zajedničkog trgovačkog društva dviju ili više jedinica lokalne samouprave.

Primjerice, u području predškolskog odgoja i obrazovanja u Hrvatskoj postoje kooperativni dječji vrtići putem kojih je povezano više lokalnih jedinica. Također, sektorsko zakonodavstvo na nekoliko mjesta spominje suradnju lokalnih jedinica – primjerice Zakon o komunalnom gospodarstvu, Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju, Zakon o odgoju i obrazovanju u osnovnoj i srednjoj školi

VJEŽBA 2

45 min

Rad na slučajevima iz prakse – osnivanje zajedničkog tijela/upravnog odjela ili službe/zajedničkog trgovačkog društva dviju ili više jedinica lokalne samouprave – rad u manjim grupama po područjima

Nakon rasprave polaznici u manjim grupama rade na rješavanju hipotetskih slučajeva u kojima moraju pronaći rješenje za opisani problem pružanja neke integracijske mjere, primjerice koji je prikladan način za obavljanje neke integracijske mjere za lokalnu jedinicu s 8.000 stanovnika i nedovoljnim upravnim kapacitetom – osnivanje zajedničkog upravnog tijela, upravnog odjela ili službe, zajedničkog trgovačkog društva dviju ili više jedinica lokalne samouprave.

RASPRAVA 3

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon rada u manjim grupama plenarno se raspravlja o zaključcima i idejama prezentiranim tijekom grupnog rada.

LOKALNE JEDINICE

BLOK 4

Suradnja javnog, civilnog i neprofitnog sektora u pružanju integracijskih politika

PREDAVANJE 1

30 min

Suradnja organizacija javnog sektora s organizacijama privatnog i civilnog sektora

Predavanje 1 razjašnjava različita pitanja i aspekte suradnje organizacija javnog sektora s organizacijama privatnog i civilnog sektora u integraciji osoba kojima je odobrena međunarodna zaštita. U današnjem društvu javne poslove obavlja niz upravnih organizacija čiji se zadaci često preklapaju, a uz njih javne usluge pružaju i neupravne organizacije (organizacije civilnog i privatnog sektora), i to na različitim teritorijalnim razinama. Tako složen sustav nalik je interorganizacijskoj mreži. Stoga se kao *conditio sine qua non* nameće potreba za koordinacijom između upravnih organizacija i organizacija privatnog i civilnog sektora kako bi se iskoristili puni potencijali. Partnerstvo između javnog i civilnog sektora javnim organizacijama može osigurati pristup know-howu iz civilnog sektora s ciljem poboljšanja kvalitete javnih usluga, ali jednako tako i organizacijama iz civilnog sektora može osigurati potrebne resurse za pružanje određenih javnih usluga. U području azila i migracija djelovanje OCD-a uključuje različite aktivnosti, počevši od izravne pomoći migrantima, tražiteljima međunarodne zaštite i osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita, pa do zagovaranja njihovih prava u javnom i političkom životu društva, što se često provodi u suradnji s javnim organizacijama.

RASPRAVA 1

15 min

Pitanja i odgovori

Nakon predavanja slijedi vođena rasprava 1, na početku koje izlagač izdvaja nekoliko pitanja kojima potiče raspravu i postavljanje pitanja polaznika edukacije.

VJEŽBA 1

45 min

Rad na slučajevima iz prakse – zajedničko pružanje integracijskih mjera javnih i civilnih organizacija

Nakon rasprave polaznici u manjim grupama rade na rješavanju hipotetskih slučajeva u kojima moraju pronaći rješenje za opisani problem osiguravanja zajedničkog pružanja integracijskih usluga javnih organizacija i organizacija civilnog društva; primjerice, dječji vrtić sklapa sporazum s organizacijom civilnog društva prema kojem će organizacija civilnog društva osigurati osobnog asistenta za djecu izbjeglice, koji će raditi s njima u početnoj fazi.

VJEŽBA 2

30 min

Igra uloga u manjim grupama – povezivanje javnih organizacija s organizacijama privatnog i civilnog sektora

Vježba 2 izvodi se u obliku igre uloga na temu prvog kontakta i komunikacije s osobama kojima je odobrena međunarodna zaštita. Od polaznika se traži da unutar grupe izaberu svojeg partnera s kojim će vježbati uspostavu kontakta i razgovora o tome kako bi javna organizacija i organizacija civilnog društva mogle zajednički obavljati neku integracijsku uslugu. Svaki polaznik iz javne organizacije stavlja se u ulogu djelatnika OCD-a i obratno. Razgovaraju o pretpostavkama za uspostavljanje suradnje i o tome koje su najveće prepreke zajedničkom pružanju usluga. Nakon toga slijedi zajednički razgovor o iskustvima polaznika u svakoj od uloga.

PROVJERA ZNANJA I RASPRAVA O PITANJIMA

30 min

Provjera znanja izvodi se plenarno. Voditelj predstavlja pitanja s ponuđenim odgovorima koja se odnose na sve teme prezentirane na seminaru i potiče polaznike da odgovaraju na pitanja.

EVALUACIJA I ZAKLJUČENJE SEMINARA

15 min

Zaključenje seminara uključuje ispunjavanje evaluacijskih listića i pozdravne riječi.

LITERATURA

Agencija za obrazovanje odraslih (2012)

Kako uspješno poučavati odrasle, Zagreb.

<https://www.asoo.hr/UserDocImages/projekti/mreza/Kako%20uspje%C5%A1no%20pou%C4%8Davati%20odrasle.pdf>

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih (2009)

Andragoški modeli poučavanja: Priručnik za rad s odraslim polaznicima Modul 1, Zagreb.

https://www.asoo.hr/UserDocImages/ANDRAGOSKI_MODELI_POUCAVANJA.pdf

Giljević, T., Holjevac, T., Kovač, A., Petrovečki, K., Tučkorić, L. (2020)

Integracija izbjeglica u hrvatsko društvo: pravno uređenje i ostvarivanje prava u praksi, Zagreb: Hrvatski pravni centar, Zagreb.

Giljević, T., Lalić Novak, G., Vergaš, M. (2019)

Pravo na pristup sustavu azila i zaštita temeljnih prava migranata, Zagreb: Hrvatski pravni centar.

Giljević, T., Lalić Novak, G. (2018)

Coordination Instruments in Croatian Integration Policy: Classification, Evaluation, and Proposals for Improvements. Hrvatska i komparativna javna uprava, 18 (3), 373-396.

<https://doi.org/10.31297/hkju.18.3.1>

Giljević, T., Lalić Novak, G. (2020)

Integration of migrants through a prism of specific sustainable development goals: A perspective of public administration. Sustainable development, 28(4), 1002-1009

Giljević, T. (2020)

Koordinacija javnih usluga namijenjenih migrantima kao preduvjet njihove uspješne integracije. U: Barbić, J. (ur.) *Izazovi migracija i integracije za javnu upravu*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, str. 93-117.

Giljević, T. (2014)

Kategorijalni aparat za proučavanje koordinacije u upravnom sustavu. Hrvatska i komparativna javna uprava, 13 (4), 1061-1092.

Gregurović, S., Čičak-Chand, R., Lalić Novak, G., Župarić-Iljić, D. (2020)

Integracijske politike i prakse u europskom i hrvatskom kontekstu. Vodič dobre prakse, Zagreb: Crveni križ.

Koprić, I., Škarica, M., Milošević, B. (2015)

Suradnja i razvoj u lokalnoj i regionalnoj samoupravi. Zagreb: Institut za javnu upravu.

Koprić I., Lalić Novak G., Giljević T. (2021)

Local Integration Policy of Migrants in Croatia: In Search of Coherence and Capacity. U: Franzke J., Ruano de la Fuente J.M. (ur.) Local Integration of Migrants Policy. Palgrave Studies in Sub-National Governance. Palgrave Macmillan, Cham.

https://doi.org/10.1007/978-3-030-50979-8_12

Lalić Novak G., Giljević, T. (2018)

Integration of 'new' refugees in the non-immigrant countries along the Balkan route of migration - overview of legal framework and practices. Jílek, D., Pořízek, P. (ur.), *Ročenka uprchlického a cizineckého práva*, Brno: Kancelář veřejného ochránce práv, str. 453-470.

Lalić Novak, G., Giljević, T. (2019)

Pravno i institucionalno uređenje integracije migranata u Republici Hrvatskoj – prema europskom modelu. *Godišnjak Akademije pravnih znanosti Hrvatske*, X (1), 163-184.

<https://doi.org/10.32984/gapzh.10.1>

Lalić Novak, G., Kraljević, R. (2014)

Zaštita izbjeglica i ranjivih skupina migranata, Zagreb: Hrvatski crveni križ.

Lalić Novak, G., Vukojičić Tomić, T. (2017)

Integracija stranaca i manjina u lokalnu zajednicu kao zadatak lokalne samouprave. U: Koprić, I., Musa, A.; Giljević, T. (ur.). *Građani, javna uprava, lokalna samouprava: jesu li mogući povjerenje, suradnja i potpora*. Zagreb: Institut za javnu upravu, 2017. str. 273-294.

Lalić Novak G. (2010)

Razvoj sustava azila u Hrvatskoj, Zagreb: Društveno veleučilište u Zagrebu.

Lalić Novak G. (2016)

Azil: pravni i institucionalni aspekti, Zagreb: Pravni fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Studijski centar za javnu upravu i javne financije.

Lalić Novak G. (2020)

Javne politike migracije i integracije u Hrvatskoj – izazovi za javnu upravu. U: Barbić, J. (ur.) *Izazovi migracija i integracije za javnu upravu*. Zagreb: Hrvatska akademija znanosti i umjetnosti, str. 53-70.

Lopižić, I., Lalić Novak, G. (2018)

The Role of Deconcentrated State Administration in Migration and Integration Affairs: A Way Forward. *Hrvatska i komparativna javna uprava*, 18 (2), 289-312.

<https://doi.org/10.31297/hkju.18.2.2>

Nacionalna strategija zaštite od nasilja u obitelji za razdoblje od 2017. do 2022. godine.

<https://mrosp.gov.hr/UserDocslimages//dokumenti/MDOMSP%20dokumenti//Nacionalna%20strategija%20zastite%20od%20nasilja%20u%20obitelji%20za%20razdoblje%20do%202017.%20do%202022.%20godine.pdf>

Pastuović, N. (2008)

Razvoj znanosti o obrazovanju odraslih. *Andragoški glasnik*, 12(2), 109-117.

